

ผลการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่าง
มีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ในกรุงเทพมหานคร

นางสาวสุนทิตพย์ ใจศิริ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2562

**The Effects of Using R.E.A.P. Technique on Critical Thinking Ability
of Mathayom Suksa V Students in Schools under the Secondary Education
Service Area Office 1 in Bangkok Metropolis**

Miss Sumonthip Jaisiri

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction
School of Educational Studies
Sukhothai Thammathirat Open University

2019

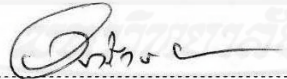
หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่าง
มีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ในกรุงเทพมหานคร

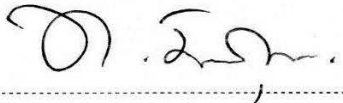
ชื่อและนามสกุล นางสาวสุนทวิทย์ ใจศิริ
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณี ยะหะกร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ ณะมาน)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผลการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมี
มีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
ในกรุงเทพมหานคร

ผู้ศึกษา นางสาวสุนทวิทย์ ใจศิริ รหัสนักศึกษา 2602100519

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.สุวรรณีย์ ยะหะกร ปีการศึกษา 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนจากการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 41 คน ใน 1 ห้องเรียนของ
โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ใน
กรุงเทพมหานคร กรุงเทพมหานคร ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ (1) แผนการ
จัดการเรียนรู้โดยการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง และ (2)
แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของ
นักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ กลวิธีอาร์ อี เอ พี การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มัธยมศึกษา

Independent study title: The Effects of Using R.E.A.P. Technique on Critical Thinking Ability of Mathayom Suksa V Students in Schools under the Secondary Education Service Area Office 1 in Bangkok Metropolis

Author: Miss Sumonthip Jaisiri; **ID:** 2602100519;

Degree: Master of Education (Curriculum and Instruction);

Independent study advisor: Dr. Suwannee Yahakorn, Associate Professor;

Academic year: 2019

Abstract

The objective of this research was to compare critical thinking abilities of Mathayom Suksa V students before and after learning with the use of R.E.A.P. technique.

The research sample consisted of 41 Mathayom Suksa V students in an intact classroom of Si Ayutthaya School under the Royal Patronage under the Secondary Education Service Area Office 1 in Bangkok Metropolis, obtained by multi-stage sampling. The employed research instruments were (1) four learning management plans for the instruction with the use of R.E.A.P. technique, each of which covering two hours making the total instruction time of eight hours; and (2) a critical reading ability test. Statistics employed for data analysis were the mean, standard deviation, and t-test.

Research findings showed that the post-learning critical reading ability mean score of the students was significantly higher than their pre-learning counterpart mean score at the .05 level of statistical significance.

Keywords: R.E.A.P. technique, Critical reading, Mathayom Suksa

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ด้วยความกรุณาอย่างยิ่ง จากรองศาสตราจารย์ ดร. สุวรรณิ ยะหะกร ประธานกรรมการสอบ ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา ที่ได้เมตตาให้คำปรึกษา แนะนำ ติดตาม และเสนอแนะทางที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้จึงสำเร็จสมบูรณ์ด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความเมตตาของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อภิรักษ์ อนุมาน ที่กรุณาเป็นกรรมการสอบ การศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ และให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นายไพโรจน์ เมฆอรุณ นางสาวสุธารสวรรณ นายนุพงษ์ บุญญาผลา ที่ได้กรุณาตรวจสอบ และให้คำแนะนำในการปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย จนสามารถนำเครื่องมือไปใช้ในการวิจัยได้อย่างสมบูรณ์

ขอขอบคุณคณะกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือ และให้กำลังใจในการทำวิจัย

ขอขอบคุณครอบครัวที่เป็นกำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอขอบคุณเพื่อน ๆ ที่คอยให้คำแนะนำ เคียงข้างช่วยแก้ปัญหา พร้อมให้กำลังใจ และขอขอบคุณตนเองที่มีความเพียรพยายามศึกษาค้นคว้าจนการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสมบูรณ์

สุมนทิพย์ ใจศิริ

สิงหาคม 2563

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
สมมติฐานในการวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา ..	8
การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ	16
แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	33
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	33
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	33
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การวิเคราะห์ข้อมูล	38
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	39
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	40
สรุปการวิจัย	40
อภิปรายผล	42
ข้อเสนอแนะ	43

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	47
ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	48
ข แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี	57
ค แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณฉบับก่อนเรียน และฉบับหลังเรียน	68
ประวัติผู้ศึกษา	76

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6	9
ตารางที่ 4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการใช้กลยุทธ์อาร์ อี เอ พี	39

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ภาษาไทยจึงมีความสำคัญในฐานะเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องและมีประสิทธิภาพ ผู้ใช้ภาษาต้องฝึกฝนตนเองอย่างสม่ำเสมอ การศึกษาภาษาไทยให้แตกฉานนั้น ผู้ศึกษาต้องอาศัยทักษะการอ่านเพราะการอ่านเป็นทักษะสำคัญในแสวงหาความรู้ ช่วยพัฒนาความคิด และสติปัญญา ผู้ที่อ่านมากย่อมมีความรู้กว้าง และมีประสบการณ์ทางความคิดมากกว่าผู้อื่น รอบรู้ ทันโลก ทันทเหตุการณ์ ดังนั้นการอ่านจึงเป็นทักษะการรับสารที่มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตการอ่านที่ดีผู้อ่านต้องมีความรู้ประกอบการอ่าน คือ รู้ความหมายของคำ รู้จุดมุ่งหมายของเรื่องที่อ่าน รู้สาระสำคัญของเรื่องและผู้เขียนต้องการสื่อมาถึงผู้อ่าน และขณะอ่านต้องคิดพิจารณาเรื่องที่อ่านด้วยเหตุผล จึงจะนับได้ว่าเป็นการอ่านที่มีประสิทธิภาพ

การอ่านมีประโยชน์และมีความสำคัญกับทุกสาขาอาชีพ โดยเฉพาะนักเรียนปัจจุบันเทคโนโลยีที่ทันสมัยก้าวหน้าทำให้การแสวงหาความรู้จากการอ่านไม่ได้จำกัดอยู่เฉพาะในตำราเรียนการอ่านสารใด ๆ นั้น นักเรียนต้องรู้จักใช้ความคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรอง และประเมินค่าอย่างรอบคอบ กล่าวคือนักเรียนต้องอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เนื่องจากเรื่องราวต่าง ๆ มีทั้งข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นเหมือนเครื่องมือที่ช่วยกลั่นกรองเนื้อหาของสารที่ได้รับว่ามีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด การส่งเสริมให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเร่งพัฒนา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้เห็นถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงกำหนดให้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กำหนดคุณภาพผู้เรียนไว้ดังนี้ เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง เข้าใจ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์จากเรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้ง และเสนอแนวคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน เขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อ

ความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้ ความคิดจากการอ่าน มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แสดงให้เห็นว่า การอ่าน มีความสำคัญอย่างยิ่ง สำหรับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยเฉพาะการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณ เพราะนักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน พัฒนาความรู้ทางอาชีพ ตลอดจนสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

ดังนั้น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณนักเรียนจึงต้องเข้าใจเนื้อหาของสารที่ได้จากการอ่าน ไม่ใช่เฉพาะการตีความ แปลความ เพียงอย่างเดียว แต่ต้องรู้จักใช้ความคิดในการวิเคราะห์ อย่างรอบคอบ และประเมินค่าของสารที่ได้จากอ่านร่วมด้วย โดยพิจารณาความน่าเชื่อถือของสาร ด้วยเหตุผล จนสามารถสังเคราะห์สิ่งที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้กับชีวิตของตน ดังที่ เจอจันท์ ไหวพริบ (2542, น. 224) กล่าวว่า การใช้วิจารณญาณในการอ่าน คือ การใช้เหตุผลในการพิจารณา วิเคราะห์ข้อความไปพร้อมกับการอ่าน คือ อ่านด้วยความตั้งใจพยายามทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระของเรื่องที่อ่าน เข้าใจนัยของเรื่องแล้วใช้ความรู้ ความคิด เหตุผลและประสบการณ์ ในการคิดใคร่ครวญ เพื่อให้สามารถรับสารได้ถูกต้อง และนำสารนั้นไปใช้ประโยชน์ ซึ่งสอดคล้องกับประเทิน มหาจันทร์ (2530, น. 173) กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ว่า เป็นการอ่านอย่างพินิจพิเคราะห์ คือ การคิดอย่างรอบคอบลึกซึ้ง เป็นการคิดที่มีเรื่องราว ที่ได้จากหนังสือ ผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินความคิดของผู้เขียนว่าเป็นในลักษณะใด มากกว่าจะเห็นชอบกับผู้เขียนอย่างสิ้นเชิง

ด้วยเหตุนี้ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ จึงเป็นทักษะสำคัญที่ต้องได้รับการฝึกฝน และพัฒนา โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งอยู่ในวัยที่กำลังจะก้าวสู่ การเรียนในระดับอุดมศึกษา เนื่องจากปัจจุบันนักเรียนรับการจากการอ่านสารต่าง ๆ ผ่านทาง สื่อออนไลน์ วิจารณ์จึงเป็นหลักการคิดที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อให้ให้นักเรียนเลือกรับสาร ที่มีความน่าเชื่อถือ และรู้จักใช้เหตุผลในการตัดสินใจ ซึ่งจะทำให้นักเรียนเป็นบุคคลที่ทันต่อโลก และสถานการณ์ ครูผู้สอนจึงต้องส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักค้นคว้าหาข้อมูลเพื่อหาเหตุผล ประกอบการรับสาร รวมถึงสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดออกมาในรูปแบบของการเขียน แต่สภาพที่เป็นจริงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณนั้นยังเป็นปัญหาสำคัญ

ผลจากการจัดการเรียนการสอนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนยังขาด ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ กล่าวคือ ไม่สามารถใช้ความคิด วิเคราะห์ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ และข้อมูลจากฝ่ายงานวัดและประเมินผลโรงเรียนศรีอยุธยา

ในพระอุปถัมภ์ฯ ทำให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ผ่านมานั้น

พบว่า สารที่ 1 การอ่าน มีผลคะแนนในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ โดยมีคะแนนเฉลี่ย อยู่ที่ 11.78 ในขณะที่สาระอื่น ๆ เช่น สารที่ 2 การเขียน มีคะแนนเฉลี่ย 14.12 สารที่ 3 การฟัง การดู และการพูด มีคะแนนเฉลี่ย 16.45 สารที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ย 14.02 และ สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มีคะแนนเฉลี่ย 14.18 ทำให้เห็นว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ยังต้องได้รับการพัฒนาในด้านของการอ่าน โดยเฉพาะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอน จึงแสวงหาแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จากการศึกษาพบว่า มีวิธีที่น่าสนใจอยู่หลายวิธีที่ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้ เช่น วิธีสอนแบบ SQ4R เทคนิค KWL-Plus เทคนิค CIRC การจัดการเรียนรู้ด้วยวิธี QUEST และกระบวนการเรียนรู้ IAR แต่วิธีที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในครั้งนี้ คือ การใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี (REAP : Read, Encode, Annotate, Ponder) ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่มีพื้นฐานมาจากการสอนภาษาแบบองค์รวมที่บูรณาการความรู้ทักษะการเรียนรู้การอ่าน การคิด และการสรุปความเข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดได้อย่างเป็นระบบ

กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนาขึ้นตั้งแต่ปี 1976 โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาการอ่าน การคิด และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งคิดค้นโดย Eanet and ManZo โดยนักวิชาการทั้งสองท่านเชื่อว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ที่ประกอบไปด้วยหลักพื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ผู้เรียนต้องเข้าใจการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อให้เข้าใจการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 2) ผู้เรียนต้องมีสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เหมาะสมส่งเสริมต่อการเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการคิด
- 3) ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับบทอ่านของตนเองและของเพื่อน ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดที่ได้จากการอ่านระหว่างกัน ส่งผลให้เกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
- 4) ผู้เรียนจะได้รับการกระตุ้นด้านการคิดเพิ่มเติม เพื่อให้เกิดการคิดในระดับที่สูงขึ้น การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในขั้นตอนที่ 3 ทำให้เกิดคิดพิจารณาเปรียบเทียบผลงานการเขียนและการตั้งคำถาม ก่อนที่จะสรุปความคิดนั้นออกมาในรูปแบบของการเขียนด้วยความเข้าใจของตนเอง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้มากขึ้น

จากขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ทำให้เห็นว่ากลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นวิธีการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมีกระบวนการที่ชัดเจนโดยผสมผสานทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนเข้าด้วยกัน จึงทำให้กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นวิธีพัฒนาความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณที่แตกต่างจากวิธีอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี พบว่ามีผู้นำกลวิธีอาร์ อี เอ พี มาใช้ในการวิจัย ดังนี้ สุรรัตน์ อักษรกาญจน์ (2556, น. 22-24) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาการสอน การอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทย อย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี พบว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณได้ โดยมีความสามารถในการอ่าน ภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับ กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554, น. 84-87) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนการสอน ภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียน เรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี หลังการทดลองสูงกว่าการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ.05

นอกจากในรายวิชาภาษาไทยแล้ว กลวิธี อาร์ อี เอ พี ยังสามารถนำไปใช้กับรายวิชา ภาษาอังกฤษได้เช่นกัน ดังที่ เพียรศิลป์ ปินชัย ได้วิจัยเรื่องการใช้กลวิธีการอ่านแบบอาร์ อีเอ พี เพื่อ ส่งเสริมความสามารถในการอ่านการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะคิดวิเคราะห์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 แสดงให้เห็นว่ากลวิธีอาร์ อี เอ พี ช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนได้ ไม่ใช่เพียงในรายวิชาภาษาไทยเท่านั้น แต่ยังสามารถใช้กับรายวิชา อื่น ๆ ได้เช่นเดียวกัน

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี มาพัฒนาการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล รู้จักประเมินค่า สารที่ได้รับ ก่อนนำความรู้ที่ได้ไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิต

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใ้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ก่อนเรียนและหลังเรียน

3. สมมติฐานในการวิจัย

คะแนนเฉลี่ยความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี สูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากร

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 67 โรงเรียน 537 ห้องเรียน จำนวน 16,796 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร นักเรียนทั้งหมด 41 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

4.3 ตัวแปรที่ศึกษา

4.3.1 *ตัวแปรต้น* คือ การสอนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

4.3.2 *ตัวแปรตาม* คือ ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

4.4.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

4.4.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ แบบทดสอบปรนัย ชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

4.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2562

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง กระบวนการที่ผู้อ่านใช้เหตุผลในการวิเคราะห์ ประเมินค่า เรื่องที่อ่าน อย่างรอบคอบ จนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.2 การสอนโดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี (REAP) หมายถึง ในชั้นสอนจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

5.2.1 ขั้นที่ 1 **R (Read)** คือ การอ่านบทอ่านอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ได้ใจความสำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อไปถึงผู้อ่าน

5.2.2 ขั้นที่ 2 **E (Encode)** คือ การตีความบทอ่านและใช้ภาษาถ่ายทอดเรื่องที่อ่านตามความเข้าใจ

5.2.3 ขั้นที่ 3 **A (Annotate)** คือ การสะท้อนผลจากการอ่านด้วยการเขียนแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกับบทอ่านในรูปแบบต่างๆ

5.2.4 ขั้นที่ 4 **P (Ponder)** คือ การคิดพิจารณาผลการอ่าน โดยอภิปรายเปรียบเทียบเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับ ก่อนนำไปเขียนเพื่อสรุปความรู้

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาครั้งนี้จะได้รับประโยชน์ คือ ได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ซึ่งครูสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎีพื้นฐานในการวิจัยโดยมีหัวข้อดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา
  - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร สาระที่ 1 การอ่าน
    - 1.1.1 มาตรฐานการเรียนรู้
    - 1.1.2 ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสาระการเรียนรู้แกนกลาง
    - 1.1.3 คุณภาพของผู้เรียน
  - 1.2 หลักสูตรสถานศึกษา
2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.3 หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.4 ขั้นตอนของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
  - 2.5 ประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
3. แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี
  - 3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี
  - 3.2 ความหมายของกลวิธีอาร์ อี เอ พี
  - 3.3 ขั้นตอนการอ่านแบบกลวิธีอาร์ อี เอ พี
  - 3.4 ประโยชน์ของการอ่านแบบกลวิธีอาร์ อี เอ พี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ไว้ 5 สาระการเรียนรู้ แต่ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย คือ สาระที่ 1 การอ่าน ซึ่งมีรายละเอียดเนื้อหา ดังนี้

1.1.1 มาตรฐานการเรียนรู้

ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

1.1.2 ตัวชี้วัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและสาระการเรียนรู้แกนกลาง

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สาระที่ 1 การอ่าน ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 - ม.6	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองได้อย่างถูกต้อง ไพเราะและเหมาะสมกับเรื่องที่อ่าน	อ่านออกเสียง ประกอบด้วยบทร้อยแก้วประเภทต่าง ๆ เช่น บทความ นวนิยาย และความเรียงบทร้อยกรอง เช่น โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน ร่าย และลิลิต
	2. ตีความ แปลความ ขยายความ เรื่องที่อ่าน	การอ่านจับใจความจากสื่อต่าง ๆ เช่น ข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อ
	3. วิเคราะห์ วิวิจารณ์ เรื่องที่อ่าน ในทุก ๆ ด้าน อย่างมีเหตุผล	อิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชน
	4. คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่าน และประเมินค่าเพื่อนำความรู้ ความคิดไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต	บทความ นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย วรรณกรรมพื้นบ้าน วรรณคดีในบทเรียน บทโฆษณา สารคดี บันเทิงคดี ปาฐกถา พระบรมราโชวาท เทศนา คำบรรยาย คำสอน บทร้อยกรองร่วมสมัย บทเพลง บทอาเศียรวาท คำขวัญ มารยาทในการอ่าน
ม.4 - ม.6	5. วิเคราะห์วิจารณ์ แสดงความคิดเห็นโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล	
	6. ตอบคำถามจากงานเขียนประเภทต่าง ๆ ภายในเวลาที่กำหนด	
	7. อ่านเรื่องต่าง ๆ แล้วเขียนกรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และรายงาน	
	8. สังเคราะห์ความรู้จากการอ่าน สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ มาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ	
	9. มีมารยาทในการอ่าน	

ที่มา: ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช (2551, น.45)

1.1.3 คุณภาพของผู้เรียน

นอกจากมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานยังได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนรายวิชาภาษาไทยเมื่อจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ดังนี้

1) อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง และเข้าใจ ตีความ แปลความ และขยายความเรื่องที่อ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและเสนอความคิดใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านเขียน กรอบแนวคิด ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ประเมินค่า และนำความรู้ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และ นำความรู้ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

2) เขียนสื่อสารในรูปแบบต่างๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงตรรกะโดยใช้โวหารต่าง ๆ เขียนบันทึกรายงานการศึกษาค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการอ้างอิง ผลงานงานของตนเองในรูปแบบต่างๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของผู้อื่น และนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

3) ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมิน สิ่งที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการ และไม่ใชทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และเสนอแนวคิดใหม่ อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4) เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำ สร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท์ ใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำ ในภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมินการใช้ ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

5) วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และ เข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

1.2 หลักสูตรสถานศึกษา

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข มีความรู้ และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาต่อ ตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ บนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้เต็มศักยภาพ และสืบเนื่องจากนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา โดยการยกระดับโรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนที่มีมาตรฐานสากลเพื่อให้เป็นโรงเรียนที่มีระบบการพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษา แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียน สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ มีความสามารถ คิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีคุณธรรม นำความรู้ รักความเป็นไทย และมีความสามารถ ก้าวไกลในระดับสากล

โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ซึ่งเป็นโรงเรียนหนึ่งที่ได้รับการประกาศ รายชื่อให้เป็นโรงเรียน คู่มาตรฐานสากล จึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลักสูตร โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อสร้างหลักสูตรสถานศึกษาที่สนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลง ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเปลี่ยนแปลงไปตามธรรมชาติของการศึกษาและเทียบเคียงกับหลักสูตรมาตรฐานสากล เอกสารหลักสูตร โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากลนี้จัดทำขึ้น โดยความร่วมมือกันของทุกภาค ส่วน สำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียน ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและ มัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีคุณภาพด้านความรู้ ความคิด และทักษะกระบวนการในการทำงาน อย่างสร้างสรรค์ รวมถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงและการ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตลอดจนมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม ดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุข

1.2.1 วิสัยทัศน์โรงเรียน

โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เป็นสถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม และมีความเป็นเลิศทางวิชาการสู่ระดับสากล มีวิจรรณญาณทางความคิด และมีศักยภาพเป็นพลโลก รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ จรรโลงความเป็นไทย ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

1.2.2 หลักการของหลักสูตร

หลักสูตรโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

- 1) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรมบนพื้นฐานของ ความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล
- 2) เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาค และ มีคุณภาพ
- 3) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจ ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น
- 4) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้
- 5) เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 6) เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกกระบบ และตามอัธยาศัย ครอบคลุม ทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ และประสบการณ์รู้

1.2.3 จุดหมายของหลักสูตร

หลักสูตรโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

- 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัยและปฏิบัติตน ตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) มีความรู้ ความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต

- 3) มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
- 4) มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครอง ตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 5) มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.2.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ พุทธศักราช 2553 ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียน ให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ดังนี้

1) *ความสามารถในการสื่อสาร* เป็นความสามารถในการรับและส่งสารมีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและ ลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) *ความสามารถในการคิด* เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) *ความสามารถในการแก้ปัญหา* เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4) *ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต* เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

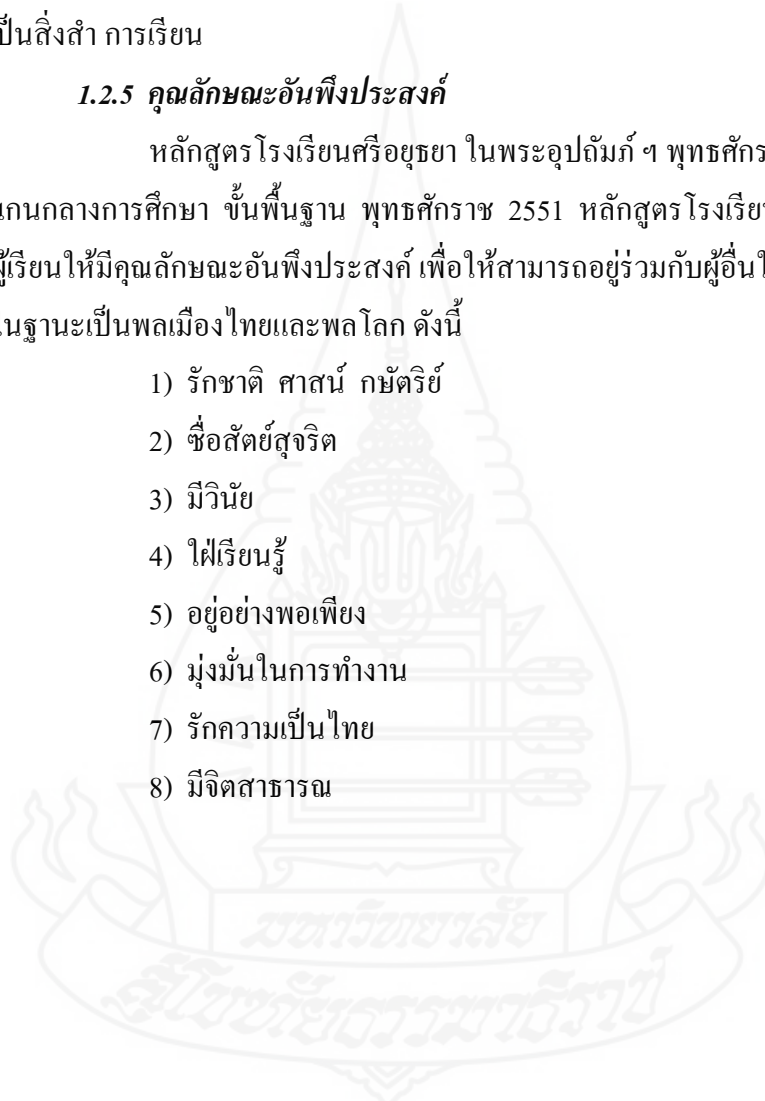
การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง ของสังคมและสภาพแวดล้อม และ การรู้จักหลีกเลี่ยง พฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้ เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมใน ด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมี คุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญ การเรียน

1.2.5 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรโรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ ฯ พุทธศักราช 2553 ตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมี ความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

- 1) รักษาดี ศาสน์ กษัตริย์
- 2) ซื่อสัตย์สุจริต
- 3) มีวินัย
- 4) ใฝ่เรียนรู้
- 5) อยู่อย่างพอเพียง
- 6) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 7) รักความเป็นไทย
- 8) มีจิตสาธารณะ

คำอธิบายรายวิชา

ท32102 ภาษาไทย 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 เวลาเรียน 60 ชั่วโมง จำนวน 1.5 หน่วยกิต

อ่านอย่างมีวิจารณญาณและมีประสิทธิภาพ โดยอ่านจับใจความสำคัญ อ่านตีความ แปลความขยายความและอ่านวิเคราะห์ นำความรู้ความคิดจากการอ่านมาใช้ในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา ตลอดจนการสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิต รู้จักการวิเคราะห์ วิจารณ์ ประเมินค่า วรรณกรรม วรรณคดีประเภทร้อยแก้ว ร้อยกรอง โดยพิจารณารูปแบบคุณค่าทางวรรณคดีและ สังคม สามารถอ่านหนังสืออย่างหลากหลาย เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาสมรรถภาพการเขียน โดยนำข้อความหรือบทประพันธ์ที่มีคุณค่า บอกความประทับใจในการสื่อสาร อ่างอิง เลือกอ่าน หนังสือจากแหล่งความรู้ สื่อสารสนเทศ เพื่อความรู้และเป็นประโยชน์ ในการศึกษาต่อ การทำงานการประกอบอาชีพ ตลอดจนมีมารยาทในการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน

เขียนเรียงความ ย่อความ จดหมาย อธิบายความ เขียนเชิงวิชาการ โครงการ เพื่อแสดง ทัศนคติเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้กระบวนการเขียน ตลอดจนมีมารยาทในการเขียนและมีนิสัยรักการ เขียน

นำความรู้จากการฟัง การดูสื่อรูปแบบต่าง ๆ มาใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ แก้ปัญหาแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจารณ์ สิ่งที่อยู่ ฟัง อย่างมีเหตุผล สามารถพูดอย่างเป็น ทางการในโอกาสต่าง ๆ พูดเพื่อความบันเทิง โดยใช้ภาษาอย่างถูกต้องเหมาะสม นำฟัง มีเหตุผล มี กิริยาท่าทาง และการแสดงออกที่เหมาะสมตามหลักการพูด

สามารถเลือกใช้คำ กลุ่มคำ แต่งประโยคที่ซับซ้อนตามเจตนาของการสื่อสารได้ อย่างเหมาะสม สละสลวย โดยเข้าใจธรรมชาติของภาษา แต่งบทร้อยกรองประเภทโคลง ร่ายด้วย ถ้อยคำที่ไพเราะ แสดงออกทางอารมณ์ และคุณค่าทางความคิดตลอดจนวิเคราะห์คุณค่า ทางด้านภาษาและสังคมที่ปรากฏ ในวรรณกรรมพื้นบ้าน

อ่านบทกวีนิพนธ์ประเภทร่าย ฉันท์ ลิลิต บทละคร วรรณกรรมประเภทเรื่องสั้นและ บทความด้วยความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทย เห็นคุณค่าทางด้านภาษา เนื้อหา สังคม โดยใช้ หลักการวิจารณ์

วรรณคดีเบื้องต้น เพื่อประเมินคุณค่าทางด้านวรรณศิลป์ เนื้อหา คุณค่าด้านสังคม เข้าใจประวัติ และวิวัฒนาการของวรรณกรรมในสมัยอยุธยาตอนปลาย สมัยธนบุรี ป้างัยแวดล้อมที่ มีส่วนให้เกิดวรรณคดี และวรรณกรรม ตลอดจนนำไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง เพื่อเป็นความรู้ พื้นฐาน ในการเข้าใจโลกทัศน์ และวิถีชีวิตของคนไทย

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม. 4-6/1, ม. 4-6/2, ม. 4-6/3, ม. 4-6/4, ม. 4-6/5, ม. 4-6/6, ม. 4-6/7, ม. 4-6/8, ม. 4-6/9

ท 2.1 ม. 4-6/1, ม. 4-6/3, ม. 4-6/4, ม. 4-6/5, ม. 4-6/6, ม. 4-6/7, ม. 4-6/8

ท 3.1 ม. 4-6/1, ม. 4-6/2, ม. 4-6/3, ม. 4-6/4, ม. 4-6/5, ม. 4-6/6

ท 4.1 ม. 4-6/2, ม. 4-6/3, ม. 4-6/4, ม. 4-6/5, ม. 4-6/6, ม. 4-6/7

ท 5.1 ม. 4-6/1, ม. 4-6/2, ม. 4-6/3, ม. 4-6/4, ม. 4-6/5, ม. 4-6/6

รวมทั้งรวม 34 ตัวชี้วัด

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ที่ 1 สาธิตการอ่านในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

2. การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ในเรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณผู้วิจัยจะให้รายละเอียด ดังนี้

2.1 ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านขั้นสูงที่ต้องอาศัยทักษะการวิเคราะห์ การตีความ การแปลความ พิจารณาใคร่ครวญถึงสิ่งที่อ่านโดยใช้เหตุผลประกอบเพื่อให้เข้าใจ เนื้อหาและเจตนาของผู้เขียนที่ต้องการสื่อมาถึงผู้อ่าน เพื่อประเมินค่าสิ่งที่อ่านและตัดสินใจ การอ่านได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้มีนักวิชาการให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้หลายท่าน ดังนี้

ราชบัณฑิตยสถาน (2554, น.1117) ได้ให้ความหมายของวิจารณ์ หมายถึง ปัญหาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องได้

สมบัติ จำปาเงิน, สำเนียง มณีกาญจน์ (2548, น.98) กล่าวถึง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างใช้วิจารณ์ คือการอ่านที่ใช้ปัญหาที่สามารถ หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง หรือกล่าวโดยรวบรัดได้ว่าเป็นการอ่านอย่าง ระมัดระวังตรวจตราหาเหตุผล ที่นอกจากจะให้เกิดความรู้แล้วยังเกิด ปัญหาในที่สุดด้วย

การอ่านแล้วคิดหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจด้วยการพินิจ พิจารณาดังกล่าวนี้ อาจทำได้แม้แต่ในระดับแรกๆ ไปจนถึงระดับลึกซึ้ง สูงสุด จนมีบางคนกล่าวว่า การอ่านอย่างใช้ วิจารณ์ เป็นการอ่าน ระดับพื้นฐานที่สำคัญจนถึงระดับยอดของการอ่านทั้งปวง

เปลื้อง ณ นคร (2544, น.46-47) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือการอ่านเป็นและหนังสือก็เหมือนบุคคลที่สามารถอธิบายเหตุผลให้เราเข้าใจ การอ่านหนังสือจึงต้องคิดตามไปด้วย ถ้าเราถามหนังสือนั้นจนหนังสือตอบเราได้จึงถือว่าอ่านเป็นหรืออ่านอย่างมีวิจารณญาณ และการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไม่ใช่ทำได้ง่าย ๆ ต้องมีการฝึกฝนและหาความรู้อื่น ๆ ประกอบอีกหลายแนวทาง ดังนี้

1. รู้โลกแห่งหนังสือว่าแบ่งเป็นประเภทอะไรบ้าง
2. รู้จักแบบและโครงสร้างของหนังสือ
3. รู้ความมุ่งหมายของผู้เขียน
4. รู้จักถ้อยคำภาษาโดยเฉพาะคำเทคนิคหรือคำบัญญัติที่ใช้ในหนังสือนั้น
5. รู้จักการใช้หนังสือประกอบ

เอมอร เนียมน้อย (2551, น.11) ที่กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านใช้ความคิดพิจารณาสิ่งที่อ่าน อย่างรอบคอบ ถี่ถ้วน มีเหตุผล เพื่อวิเคราะห์หาคำตอบ สรุปสาระสำคัญ ทั้งเข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ อารมณ์ จุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น และประเมินคุณค่าของสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องเที่ยงธรรม นอกจากนี้ยังมีนักวิชาการท่านอื่น ๆ ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้เพิ่มเติม ดังนี้

สุกัญญา ทาโสศ (2562, น.3) การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นทักษะการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่ อ่านเพื่อเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์วิจารณ์ในขั้นสูงต่อไป ทักษะการอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นสิ่งที่มีความ จำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกของข้อมูลข่าวสาร ในปัจจุบัน เพราะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักวิเคราะห์ตรวจสอบ และ เลือกรับข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นการอ่านที่ต้องใช้สติปัญญาในการใคร่ครวญ พิจารณาสิ่ง ที่อ่านอย่างรอบคอบ สรุปสาระสำคัญทั้งเข้าใจความหมายโดยนัยของถ้อยคำ อารมณ์จุดประสงค์ของผู้เขียน สามารถแยกแยะข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น เพื่อตัดสินใจ ด้วยเหตุนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่ต้องฝึกฝนและพัฒนา

บันลือ พุกกะวัน (2557, น.75) กล่าวถึงการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการอ่านระดับ สูงสุดที่ผู้อ่านจะต้องใช้ความเป็นพหุสุดที่จะตรวจสอบ ตัดสินใจ ประเมินค่าของสิ่งที่อ่านว่าเป็นเรื่อง จริง หรือความคิดเห็น ควรเชื่อหรือไม่ เป็นประโยชน์หรือโทษ เลือกที่จะปฏิบัติหรือวางแนวทาง ป้องกัน สามารถประเมินค่าของสิ่งที่อ่าน หรือเรียกว่า evaluative reading จนสามารถน าไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง โดยผู้อ่านสามารถที่จะใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ ในการพิจารณาตัดสินใจ โดยการตีความ วิเคราะห์ ตั้งเคราะห์ ประเมิน

ค่า สามารถใช้ความรู้ที่ได้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดี

สุพรรณิ วราทร (2545, น.47) แสดงทัศนะว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ หมายถึง การอ่านโดยใช้ความรู้ ความคิด ประสบการณ์ และข้อมูลต่าง ๆ พิจารณาสารที่อ่านอย่างมีเหตุผล เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านชัดเจนตรงกับที่ผู้เขียนต้องการสื่อมากที่สุดก่อนที่จะรับ ไม่รับโต้แย้ง หรือ กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสารที่ได้รับจากการอ่านนั้น การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มักเป็นการอ่านอย่างละเอียด ต้องใช้ทักษะการอ่านหลายอย่างประกอบกัน โดยเฉพาะการวิเคราะห์ และการตีความ ผู้ที่จะสามารถอ่านอย่างมีวิจารณญาณดีต้องมีคุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ 1) มีความรู้ทางภาษาดี 2) สามารถคิดอย่างมีเหตุผล และ 3) มีประสบการณ์การอ่าน

เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ (2559, น.120) ได้กล่าวถึง การอ่านอย่างใช้ วิจารณญาณไว้ว่า การใช้วิจารณญาณในการอ่านเป็นการใช้ปัญญา และเหตุผลในการพินิจพิจารณา ใคร่ครวญเรื่องราวที่เราอ่านอย่างถี่ถ้วน คนที่อ่านหนังสือออกหรืออ่านหนังสือได้นั้นเชื่อว่าอ่าน หนังสือเป็นเสมอไป คำว่า อ่านหนังสือเป็น หมายถึง อ่านแล้วคิดหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ด้วยการพินิจพิจารณา วิเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ ผู้อ่านหนังสือเป็น ย่อมได้เปรียบเพราะจะได้ประโยชน์ต่างๆ จากการอ่านอย่างเต็มที่ทั้งด้านความรู้และความบันเทิง

สุวดี ภูประดิษฐ์ (2546, น.166) ได้กล่าวถึง การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ ไว้ว่า การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านให้ความรู้ หรือประสบการณ์ที่มีมา เปรียบเทียบซึ่งน้ำหนัก เลือกตัดสินใจว่า ความรู้หรือเรื่องที่อ่านควรยอมรับหรือไม่ มีส่วนใด ที่ดีเด่น มีส่วนใดที่บกพร่อง เพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการหาเหตุผล อนุมานลง ข้อสรุปตัดสินใจ หรือชี้ขาดเรื่องราวต่าง ๆ การจะสรุปชี้ขาดได้ผู้อ่านต้องไตร่ตรอง เลือกคิด เลือกเชื่อ โดยใช้ความรู้ ความคิดและประสบการณ์ของตนเองมากลั่นกรองหาเหตุผล แยกแยะข้อบกพร่อง และข้อดี ออกจากกัน พิจารณาได้ว่า ข้อดีเกิดจากอะไร ข้อบกพร่องเกิดจากอะไร

วนิดา พรหมเขต (2559, น.85) ได้กล่าวถึง การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ ไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ คือ การอ่านขั้นสูงที่ต้องใช้ความคิดในการพิจารณาอย่างไตร่ตรอง รอบคอบ เพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่อ่าน ว่ามีประโยชน์ มีคุณค่าน่าเชื่อถืออย่างไร ทั้งนี้การที่ผู้อ่าน จะมีความสามารถในการอ่านอย่างมี วิจารณญาณได้นั้นผู้อ่านต้องมีความสามารถในการอ่านในใจ ระดับต้นและระดับกลาง คือ สามารถ อ่านจับใจความสำคัญ ตีความ วิเคราะห์ สังเคราะห์ แล้วจึงจะสามารถนำความคิดที่ได้นั้นมาสู่การตัดสินคุณค่าสิ่งที่อ่านในขั้นการอ่านอย่างมี วิจารณญาณต่อไป

กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2533) กล่าวถึง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ว่า การอ่านขั้นใช้วิจารณญาณ นับเป็นการอ่านในขั้นสูงที่อาศัยพื้นฐานการอ่านจับความ และการอ่าน

เพื่อความเข้าใจเป็นบันไดมาสู่การอ่านที่มีกระบวนการที่ซับซ้อนขึ้น การอ่านในขั้นนี้เราต้องใช้สติปัญญาไตร่ตรอง ใคร่ครวญ ว่าสิ่งใดเป็นข้อมูลของเรื่อง สิ่งใดเป็นทัศนคติของผู้เขียน พร้อมสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างมีเหตุผล ว่าเรามีความคิดเห็นสอดคล้อง ชัดแย้ง ชอบหรือไม่ชอบในประเด็นใด เพราะเหตุใด สามารถแยกประเภทของการอ่านในขั้นนี้ได้ 3 ประเภท คือ

- 1) การอ่านอย่างวิเคราะห์
- 2) การอ่านตีความ หรือการพินิจสาร
- 3) การอ่านอย่างวิพากษ์วิจารณ์

การอ่านทั้ง 3 ประเภทนี้ มีกระบวนการที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างไม่แยกไม่ออก โดยเฉพาะการอ่านงานเขียนเรื่องหนึ่งๆ เราต้องอ่านอย่างวิเคราะห์ และพินิจสารไปพร้อม ๆ กัน จึงจะได้ภาพรวม หรือจึงจะสังเคราะห์งานเขียนชิ้นนั้นๆ ได้ แล้วจึงจะมาสู่ขั้น ประเมินค่า วิพากษ์วิจารณ์งานเขียนชิ้นนั้นๆ ออกมา

Miller (Miller อ้างถึงใน นงนุช ปัญญาศรี 2556, น.32) ให้ความหมายว่าการอ่านอย่างมีวิจักษณ์ญาณเป็นกระบวนการอ่านขั้นสูงที่ผู้อ่านจะต้องประเมินค่าสิ่งที่อ่าน โดยใช้เกณฑ์ที่เราได้มาจากการสร้างสมจากการอ่านที่ผ่านมาในอดีตหรือจากประสบการณ์ภูมิหลังเป็นเครื่องเปรียบเทียบ

Lawrence (Lawrence อ้างถึงใน นงนุช ปัญญาศรี 2556, น.32) ที่ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจักษณ์ญาณเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนซึ่งมีจุดมุ่งหมายที่จะแสวงหาความเป็นจริง หรือความถูกต้อง จากสิ่งที่เขียนโดยอาศัยการตีความการวิเคราะห์และการลงความเห็นที่ถูกต้องจากความเห็นที่แตกต่างกัน

mith (mith อ้างถึงใน จิตติกานต์ คำมะสอน 2558, น.16) ได้ให้ความหมายของการอ่านอย่างมีวิจักษณ์ญาณ ไว้ว่า เป็นการอ่านขั้นสูงสุดของการอ่านอย่างมีความหมาย คือผู้อ่านต้องมีความเข้าใจในสิ่งที่เห็นตามตัวอักษรเป็นการอ่านด้วยการสืบสวนสอบสวน สามารถประเมินค่าหรือตัดสินว่าส่วนใดเป็นข้อเท็จจริง หรือความลำเอียงของผู้แต่งและจะต้องสามารถวิจารณ์โดยใช้ความเห็นส่วนตัวที่จะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับผู้เขียน โดยจะใช้ประสบการณ์ความจริงหรือเหตุผลในการพิจารณา

สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจักษณ์ญาณเป็นการอ่านที่ใช้ความคิดอย่างพินิจพิเคราะห์เพื่อให้เข้าใจเรื่องที่อ่านอย่างชัดเจน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์มาพิจารณาใคร่ครวญด้วยเหตุผลเพื่อให้สามารถรับสารได้ถูกต้อง และสามารถประเมินค่าหรือตัดสินว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ส่วนใดเป็นข้อเท็จจริงหรือข้อบกพร่อง

2.2 ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีความสำคัญ เพราะการรับสารด้วยการอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ ต้องอาศัยการคิดพิจารณาใคร่ครวญอย่างรอบคอบเป็นอย่างมาก เพื่อวิเคราะห์และประเมินค่าสารที่ได้รับว่า มีเหตุผลมากน้อยเพียงใด และมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวถึงไว้ ดังนี้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545, น.57) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านที่ถูกต่อนั้นจำเป็นต้องอาศัยการพิจารณาตัดสินข้อความที่อ่านว่าน่าเชื่อถือ เพียงใด การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจึงเป็นการอ่านที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจลำดับขั้นในการวิเคราะห์ วินิจฉัยเรื่องราวที่อ่านว่าน่าเชื่อถือหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับบันลือ พลฤกษ์วัน (2530, น. 7-10) ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ว่า ผู้อ่านจะใช้ความรู้หรือประสบการณ์เดิมเป็นตัวเปรียบเทียบซึ่งน้ำหนัก เลือกดัดสินใจได้ว่า ความรู้หรือเรื่องที่อ่านควรยอมรับหรือไม่ มีส่วนใดที่ดีเด่น มีส่วนใดบกพร่อง มีความพร้อมที่จะเสนอแนะแก้ไขส่วนที่บกพร่องเหล่านั้นด้วย ในขั้นนี้ผู้อ่านจะใช้ความคิดไตร่ตรองที่จะเชื่อยอมรับความรู้หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยความมั่นใจ หรือยึดมั่นเป็นแนวคิดอุดมการณ์แห่งงาน

ประเทิน มหาจันทร์ (2530, น.173) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ 6 ประการ ดังนี้

- 1) ปัจจุบันความก้าวหน้าทางด้านสื่อสารมวลชนมีมาก การรับข่าวสารจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณให้รอบคอบ เพื่อการตัดสินใจที่ถูกต้อง
- 2) ความก้าวหน้าด้านการโฆษณาสินค้า มีมากจนคนส่วนใหญ่หลงเชื่อในคำโฆษณา การใช้ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ จะช่วยในการตัดสินใจซื้อสินค้าได้ถูกต้อง
- 3) ลัทธิการปกครองในปัจจุบันมีหลายลัทธิ การใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบจะช่วยให้การตัดสินใจเชื่อในลัทธิเป็นไปอย่างถูกต้อง
- 4) ประเทศไทยมีการปกครองแบบประชาธิปไตย และวิถีทางประชาธิปไตยนั้นส่งเสริมให้มีการคิดอย่างมีเหตุผล จึงมีความจำเป็นสำหรับสังคมประชาธิปไตย
- 5) ปัจจุบันสรรพตำราต่างๆ มีมาก การเรียนรู้ของคนในยุคปัจจุบันมิได้ยึดอยู่กับตำราเพียงเล่มเดียว แต่ต้องใช้วิจารณญาณจากตำราหลายเล่มหลายผู้เขียน

สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการพัฒนาสติปัญญา เน้นการใช้สติปัญญาใคร่ครวญอย่างรอบคอบก่อนการตัดสินใจ โดยผ่านกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล

2.3 หลักการและขั้นตอนของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณเป็นการอ่านที่ต้องใช้สติปัญญานอกจากจะต้องใช้ความคิดแล้ว ยังต้องใช้เหตุผลประกอบการวิเคราะห์ และประเมินค่า เพื่อประกอบการตัดสินใจ ดังนั้นจึงต้องมีหลักการเพื่อใช้ในการพิจารณาสิ่งที่อ่าน ซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ไว้ดังนี้

สันทิต ตั้งทวี (2538, น.318 - 319) และสุขุม เฉลยทรัพย์ (2531, น.160 - 161) มีความเห็นที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ โดยกล่าวว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องคำนึงถึงความถูกต้องของภาษาที่อ่านเช่น การใช้คำผิดความหมาย ความต่อเนื่องของความหมาย และความรู้สึก ความสัมพันธ์ ของหลักการ และตัวอย่างว่าสมเหตุสมผลหรือไม่ พร้อมทั้งประเมินข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และความรู้สึก และวิเคราะห์ความคิดของผู้เขียนกับความคิดเห็นส่วนตัวของผู้อ่าน ซึ่งผลลัพธ์แห่งการประเมินนั้นจะก่อเป็นความคิด สร้างสรรค์ให้กับผู้อ่านหรือไม่

สุวดี ภูประคิษฐ์ (2546, น.166 - 168) กล่าวถึงหลักที่ใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า 6 ประการ ได้แก่

1. พิจารณาความถูกต้องของภาษา ภาษาที่สื่อมาให้เราอ่านนั้นแสดงถึงความรู้และความคิด ของผู้เขียน ภาษาที่ใช้ไม่ถูกต้องย่อมมีผลต่อความเข้าใจ ผู้เขียนที่ใช้ภาษาไม่ถูกต้องถือว่าล้มเหลวในการสื่อสาร ความไม่ถูกต้องด้านภาษาอาจมีหลายลักษณะ เช่น ใช้คำผิดความหมาย วางตำแหน่ง ของคำในประโยคไม่ตรงกับหน้าที่
2. พิจารณาความต่อเนื่องของประโยค โดยหลักของตรรกวิทยา ข้อความที่จะนำมาต่อเนื่องกันได้ควรเป็นข้อความที่ไปกันได้ ไม่ว่าจะคล้อยตาม หรือขัดแย้ง ทั้งนี้เพื่อเพิ่มน้ำหนักแก่ภาษา ตลอดจนช่วยให้ผู้อ่านรับสารได้อย่างสมบูรณ์
3. พิจารณาความต่อเนื่องของความหมาย ความหมายของเรื่องจะต่อเนื่องกันได้ต้องอาศัย แกนหลัก เป็นสิ่งเชื่อมโยงให้เนื้อหาของเรื่องเป็นเนื้อเดียวกัน
4. แยกความรู้ออกจากความคิดเห็นและความรู้สึก การจะสามารถแยกความรู้ ความคิดเห็น และความรู้สึกออกจากกันได้ ก็ต้องดูว่างานเขียนแต่ละงานมีจุดเน้นที่ไหน บางเรื่องให้ข้อเท็จจริง เพียงเล็กน้อยส่วนใหญ่มุ่งข้อคิดเห็น บางเรื่องมุ่งความรู้เป็นแกนสารบางเรื่องมุ่งให้เกิดอารมณ์ สะเทือนใจ
5. ดูความสัมพันธ์ของหลักการและตัวอย่าง โดยทั่วไปข้อความใดที่เป็นเหตุการณ์ หรือเรื่องที่ค้นพบใหม่ ถ้าผู้เขียนอ้างอิงหรือยกตัวอย่างมาให้เห็นด้วยก็จะเป็นการเพิ่มน้ำหนักของความเชื่อถือให้มากขึ้น ดังนั้นก่อนที่เราจะเชื่ออะไรจึงควรพิจารณาความสัมพันธ์ของหลักการและ

ตัวอย่างที่นำมา ประกอบว่ามีข้อเท็จจริงอย่างไรและสมเหตุสมผลหรือไม่

6. พิจารณาคุณค่าของงานเขียน คือพิจารณาคุณค่าของความรู้ ความคิดและ ความรู้สึก วิเคราะห์ความเป็นไปได้ของงานเขียน ซึ่งมีแนวในการวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ คือ

6.1 พิจารณาเนื้อหา

6.2 พิจารณาโครงสร้าง

6.3 พิจารณาการแสดงออก

6.4 พิจารณาผลต่อผู้อ่าน

6.4.1 ผลทางด้านอารมณ์

6.4.2 ผลทางด้านสติปัญญาหรือความคิดอ่าน

สุกัญญา ทาโสด (2562, น.5) กล่าวถึงหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า เป็นการอ่านอย่างมีการสังเกตในข้อเท็จจริงและรายละเอียดในเนื้อความนั้น ทั้งนี้ในการสังเกตอาจ ขึ้นอยู่กับเรื่องที่สนใจด้วย ดังนั้นขั้นตอนแรกจึงเป็นเรื่องของการสังเกตในขั้นต่อมาคือ การตีความ ข้อสังเกตนั้น โดยอาจใช้หลักการพื้นฐานการให้เหตุผลที่มุ่งสังเกตในข้อเท็จจริง และรายละเอียดเฉพาะที่จะนำไปสู่ข้อสรุป หรือการตีความบนฐานของข้อสังเกตนี้ และด้วยการใช้ การหาเหตุผลดังกล่าวจะทำให้การอ่านต้องใช้การพินิจ ที่ต้องรวบรวมข้อมูลด้วยความระมัดระวัง รวมทั้งการคิดอย่างระมัดระวังด้วย ซึ่งในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ อาจดำเนินการ ดังนี้

1. การหาจุดสำคัญ อาจใช้การขีดเส้นใต้ หรือทำให้เห็นเด่นชัดในข้อความ ความหมายที่สำคัญๆ หรือ ที่ทำให้เราเกิดคำถามตามมาในการที่พยายามหาจุดสำคัญแล้วแสดง เครื่องหมายที่ช่วยในการกระตุ้นไม่ เพียงแต่จะทำให้สนใจในเรื่องนั้นอย่างใกล้ชิดเท่านั้นแต่จะทำให้เราเริ่มจะคิดควบคู่ไปกับผู้เขียนและพิจารณา ถึงหลักฐานนับว่าเป็นขั้นต้นของการเคลื่อนจาก ผู้อ่านไปสู่มุมมองของผู้เขียน

2. การสังเกต สังเกตดูว่าข้อความที่อ่านมีความซ้ำซ้อน ซัดแย้ง หรือมีความเหมือน ในด้านต่างๆ อย่างไรบ้าง ทั้งนี้อาจต้องสังเกตถึงการใช้อยากาและค่อนื้อหา

3. การใช้คำถาม เพื่อที่จะได้เห็นแง่มุมรูปแบบต่างๆ นับว่าเป็นการพยายามหา คำตอบ คำถามที่ใช้ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

เสนีย์ วัลลวรณ และคณะ (2559, น.120) กล่าวถึง การใช้วิจารณ์ญาณในการ อ่าน ว่ามีหลักการ ดังนี้

1. พิจารณาเรื่องที่อ่านเพื่อเข้าใจความหมายของคำหรือข้อความ เป็นการพินิจ พิจารณา การใช้คำ ความถูกต้องของภาษา ตลอดจนความต่อเนื่องของประโยคและความหมาย

2. พิจารณาเรื่องที่อ่านเพื่อแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น โดยเฉพาะการอ่านโฆษณา สิ้นค้า การอ่านข่าว อ่านบทความ ฯลฯ เนื้อเรื่องที่อ่านอาจมีทั้งความรู้ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ผู้อ่าน จะต้องพิจารณาแยกแยะให้ได้ก่อนจะเชื่อในสิ่งที่อ่าน

3. พิจารณาหาเหตุผลหรือหลักฐานอ้างอิง เพื่อหาความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่านว่า น่าเชื่อถือ หรือมีคุณค่าเพียงใด การอ่านลักษณะนี้ต้องอาศัยการวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่าเพื่อ ตัดสินใจ

สมบัติ จำปาเงิน, สำเนียง มณีกาญจน์ (2548, น.98) กล่าวถึงขั้นตอนการอ่าน อย่างมีวิจารณญาณไว้ ดังนี้

1. พิจารณาความถูกต้องของภาษาที่อ่าน เช่นด้านความหมาย การวางตำแหน่งคำ การเว้นวรรคตอน ความผิดพลาดดังกล่าวจะทำให้ การสื่อความหมายเสียไป

2. พิจารณาความต่อเนื่องของประโยคว่ามีเหตุรับกันดีหรือไม่ โดยอาศัยความรู้ ด้านตรรกวิทยาเข้าช่วย ความจากประโยคจะต้องไม่ ขัดแย้งกัน หรือเรียงลำดับไม่สับสนวุ่นวายจน อ่านไม่รู้เรื่องหรืออ่านเสีย เวลาเปล่า

3. พิจารณาความต่อเนื่องของเรื่องราวระหว่างเรื่องที่เป็น แกนหลักหรือแกนนำ กับแกนรองและส่วนประกอบอื่น ๆ กลมกลืนกัน ดีหรือเปล่า

4. รู้จักแยกแยะข้อเท็จจริงออกจากเรื่องการแสดงความรู้สึกและข้อคิดเห็นของผู้ แต่ง เพื่อจะได้นำมาพิจารณาภายหลังได้ถูกต้องใกล้เคียงความเป็นจริงยิ่งขึ้น

5. พิจารณาความรู้เนื้อหาตัวอย่างที่ได้มีส่วนสัมพันธ์กันอย่างเหมาะสมหรือไม่ เพียงใด เป็นความรู้ความคิดตัวอย่างที่แปล หรืออ้างอิงมาจากไหน น่าสนใจเพียงใด จากนั้นควรทำ การประเมินผล โดยทั่วไปว่าผลจากการอ่านจะทำให้เกิดความรู้ความคิดมากเพียงใด โดยเฉพาะ อย่างยิ่งความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้อ่านประสงค์หรือปรารถนาจะได้จากการอ่าน นั้น ๆ อยู่เสมอ

การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณไม่ใช่สิ่งทำได้ง่าย ๆ ผู้กระทำจะต้องหมั่นฝึกหัด สังเกต จำ และปรับปรุงการอ่านอยู่เสมอ แรกๆ อาจ รู้สึกเป็นภาระหนักและน่าเหนื่อยหน่าย แต่ถ้า ได้กระทำเป็นประจำ จนเป็นนิสัยแล้วจะทำให้ความลำบากดังกล่าวหายไปผล ได้ที่เกิดขึ้นนั้น คุ่มค่ายิ่ง สรุปได้ว่า หลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณต้องพิจารณาความถูกต้องของภาษา ความต่อเนื่องของเนื้อหา การพิจารณาแยกแยะข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น และความน่าเชื่อถือของ เรื่องที่อ่านร่วมด้วย

2.4 ประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีประโยชน์เป็นอย่างมาก กล่าวคือการอ่านอย่างมีวิจารณญาณทำให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลเพราะขณะอ่านต้องคิดพิจารณา รวมถึงการประเมินค่าสารที่ได้รับ สำหรับประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2524, น.331) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่ถูกต้อง และนำความคิด คติธรรมที่ได้มาประกอบกับประสบการณ์ทำให้เกิดความคิดกว้างไกล ซึ่งจะเป็นการนำไปสู่การแก้ปัญหาได้

สิทธา พิณีภูวณ, ทิพย์สุนทร อนามัยบุตร (2525, น.1) กล่าวว่า การมีวิจารณญาณนั้น นอกจากจะเสริมสร้างความรู้เพื่อใช้ในการศึกษา และการประกอบอาชีพแล้ว ยังช่วยเสริมสร้างความบันเทิงใจอีกด้วย นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ยังเสริมสร้างคุณสมบัติส่วนตัว ให้เป็นคนรักเหตุผล รักความเป็นธรรม มีความรอบคอบ รู้จักยับยั้งชั่งใจ รู้จักไตร่ตรองตรวจตราอย่างละเอียด รู้จักตัดสินใจ และรู้จักแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีที่เหมาะสม และได้ผลดี

นอกจากนี้สมถวิล วิเศษสมบัติ (2528, น.74) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจะช่วยให้ผู้อ่านได้ประโยชน์อย่างแท้จริง เพราะผู้อ่านไม่ใช่จะรับ เฉพาะความคิดของผู้เขียนเท่านั้น ผู้อ่านจะต้องนำความคิดของผู้เขียนมา ประกอบกับความเห็นของตนทำให้เกิดความคิดใหม่ ซึ่งนำไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีประโยชน์ดังที่กล่าวมานี้ ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องฝึกฝนการอ่านอย่างมีวิจารณญาณอยู่เสมอ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความคิดพิจารณาเหตุผลมา ตัดสินเรื่องราวที่อ่านได้ถูกต้อง เช่นเดียวกับเอมอร์ เนียมน้อย (2551, น.16) ที่ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีประโยชน์อย่างมาก ทำให้ผู้อ่านได้มีโอกาสพัฒนาสมองเพื่อการคิด

มีความคิดสร้างสรรค์ และกว้างไกล นอกจากนี้การอ่านอย่างมีวิจารณญาณยังช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้อย่าง ถูกต้อง เพราะในขณะที่อ่านจะต้องคิดพิจารณาอย่างมีเหตุผล พร้อมทั้งประเมินคุณค่าสิ่งที่อ่านควบคู่ไปด้วย ทำให้ไม่ตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ โดยง่ายของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไว้ว่าการอ่านอย่างมีวิจารณญาณช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ความคิดอย่างรอบคอบ สามารถวินิจฉัยปัญหาต่างๆ ได้อย่างสมเหตุสมผลและสามารถนำประโยชน์ ที่ได้จากการอ่านอย่างมีวิจารณญาณไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่า การอ่านอย่างมีวิจารณญาณมีประโยชน์ คือ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับข้อมูลที่ถูกต้องทำให้ผู้อ่านมีความรู้ความคิดอย่างรอบคอบ สามารถแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้ด้วย

สติปัญญา โดยใช้เหตุผลเป็นหลักพิจารณาจึงทำให้สามารถประเมินค่าความสำคัญของแต่ละเรื่องในชีวิตประจำวันได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี (REAP)

ในเรื่องที่มาของกลวิธีอาร์ อี เอ พี ผู้วิจัยจะให้รายละเอียด ดังนี้

3.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี

กลวิธีอาร์ อี เอ พี มาจากทฤษฎีการสอนภาษาแบบองค์รวม ซึ่งมีวิวัฒนาการมาจากหลายศาสตร์และหลายแนวคิดในกลุ่มของนักภาษาศาสตร์ นักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยา พัฒนาการและการเรียนรู้ ที่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเรียนรู้โดยพัฒนาทางด้านการคิด และการใช้ภาษา โดยเฉพาะการอ่านและการเขียน ทฤษฎีการสอนภาษาแบบองค์รวม เน้นเกิดการเรียนรู้ภาษาอย่างเป็นธรรมชาติในสภาพที่เป็นจริง เป็นการเรียนรู้ที่ผ่านการสร้าง ความเข้าใจด้วยตนเอง

Goodman (Goodman 1996 อ้างถึงใน เพียรศิลป์ ปินชัย, 2555, น.12 - 15) ได้เสนอแนะหลักการของการสอนภาษาแบบองค์รวมไว้ ดังนี้

1. ในการสอนอ่านผู้อ่านนั้นจะต้องเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านในระหว่างการอ่าน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของตนเข้าช่วยเพื่อให้เข้าใจได้ง่ายขึ้น

2. ในระหว่างการอ่าน ผู้อ่านจะต้องอาศัยกลวิธีในการอ่านเพื่อช่วยให้เข้าใจข้อความที่อ่าน กระบวนการอ่านที่จะเกิดขึ้นกับผู้อ่านทุกคนในขณะที่อ่านเป็นขั้นตอน ได้แก่ การตั้งสมมติฐาน ก่อนการอ่าน การเลือกสรรความหมาย ของคำหรือข้อความเพื่อให้ตนเองเกิดความเข้าใจมากขึ้นในขณะที่อ่าน แต่หากมีความผิดพลาดเกิดขึ้นในระหว่างการอ่านก็สามารถแก้ไขให้ถูกต้องได้ด้วยตนเอง ทุกขั้นตอนดังกล่าวจะเกิดขึ้นโดยธรรมชาติในขณะที่อ่านทั้งในผู้ที่มีความสามารถในการอ่านระดับสูงหรือผู้ที่เริ่มเรียนการอ่าน

3. ด้านการเขียน แนวการสอนภาษาแบบองค์รวม เน้นให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียน ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นต่อเนื่องกันตลอดเวลาผู้อ่านมากร่อมมีข้อมูลในการเขียนมาก ดังนั้นในการเขียนควรฝึกให้ผู้เขียนได้ใช้และจัดการกับรายละเอียดของข้อมูลที่มีอยู่อย่างเหมาะสม และเพียงพอที่จะนำไปสร้างงานเขียนตามความเข้าใจ

4. การเขียนต้องคำนึงถึงระบบภาษาซึ่งประกอบด้วยตัวสัญลักษณ์และเสียงหลักเกณฑ์ไวยากรณ์ และการสื่อความหมาย ในการเขียนทั้งสามระบบนี้จะต้องมีความสัมพันธ์กัน จึงจะทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของข้อความ และตีความ เรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

5. จุดมุ่งหมายหลักของการอ่านคือ ความหมายและความเข้าใจในบทความที่อ่าน ส่วนจุดมุ่งหมายในการเขียน คือ สื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจตาม จุดประสงค์ของผู้เขียน

สรุปได้ว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี นั้นเป็นหนึ่งในแนวการสอนภาษาแบบองค์รวม ที่เชื่อมโยงความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียนเข้าด้วยกัน โดยเน้นที่หลักการสื่อความหมาย นอกจากต้องรู้กลวิธีการอ่านแล้วนั้น ยังต้องทำความเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่าน โดยใช้ความรู้และประสบการณ์มาช่วยในการอ่าน เพื่อให้เข้าใจเนื้อหาในการอ่านได้มากขึ้น ก่อนถ่ายทอดเรื่องที่ตนเองเข้าใจออกมาในรูปแบบของการเขียน แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านและการเขียนที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน

นอกจากนั้นทฤษฎีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียนเป็นอีกทฤษฎีหนึ่งที่สนับสนุนกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี จากที่ **Rosenblatt** (Rosenblatt 1988 อ้างถึงใน เพียรศิลป์ ปินชัย 2555, น.12 - 15) ได้กล่าวถึงการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน ไว้ว่า การอ่านและการเขียนถึงแม้จะเป็นทักษะที่มีความแตกต่างกัน แต่ทั้งสองทักษะนี้ก็มีความสัมพันธ์ที่เป็นจุดเชื่อมโยงกันในด้านของการใช้ภาษาและการถ่ายทอดความคิด

การอ่านและการเขียนนั้นใช้สื่อที่เรียกว่า บทอ่านร่วมกัน ซึ่งทั้งผู้อ่านและผู้เขียน ไม่ได้สื่อสารถึงสิ่งที่ตนต้องการออกมาในรูปแบบของการพูดแต่สื่อออกมาในรูปแบบของถ้อยคำที่อยู่บทอ่าน ในขณะที่เดียวกันสิ่งที่ทำให้ทั้งทักษะการอ่านและทักษะการเขียน มีความแตกต่างกัน โดยสิ้นเชิงคือ วิธีการสื่อสารระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน โดยผู้เขียนจะเริ่มจากการแสดงออกด้วยการถ่ายทอดสิ่งที่คิดผ่านออกมาเป็นตัวหนังสือ ในทางตรงกันข้ามผู้อ่านจะเป็นผู้รับเอาสารผ่านตัวหนังสือเพื่อมาตีความหมายจนความเข้าใจในบทอ่านนั้นในที่สุด ซึ่งจุดร่วมในจุดต่างนี้เองทำให้เกิดเป็นกระบวนการถ่ายโอนความรู้จากการอ่านและการเขียนที่เรียกว่า การถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน

จึงกล่าวได้ว่า การอ่านและการเขียนมีความสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน ดังนั้นทฤษฎีการถ่ายโอนความรู้ระหว่างการอ่านและการเขียน จึงเป็นอีกหนึ่งทฤษฎีสำคัญที่สนับสนุนกลวิธีการอ่านแบบอาร์ อี เอ พี ที่เน้นพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และยังรวมไปถึงทักษะคิดของผู้เรียนไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งแต่ละกระบวนการจะส่งต่อเชื่อมโยงกันไป จึงทำให้เกิดการพัฒนาทางด้านทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนอย่างขึ้นเป็นระบบ

3.2 ความหมายของกลวิธีอาร์ อี เอ พี

Eanet and Manzo ได้เริ่มพัฒนาวิธีการสอนแบบอาร์ อี เอ พี ขึ้นในปี ค.ศ. 1976 โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาความสามารถในการอ่าน การคิด และการเขียนไปพร้อมๆ โดย **Eanet and Manzo** กล่าวถึง กลวิธีอาร์ อี เอ พี ว่า เป็นกลวิธีการสอนที่ช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่องได้ โดยผ่านกระบวนการคิดและถ่ายทอดความคิดที่ได้จากการอ่านออกมาในรูปแบบของการเขียนนำเสนอที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์หรือเชื่อมโยงสิ่งที่ได้จากการอ่าน การเชื่อมโยงนี้เริ่มตั้งแต่การสรุปตามความเข้าใจไปจนถึงขั้นการแสดงความคิดเห็นโต้ตอบอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นการจำแนกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริง ความคิดเห็น และการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล ในการโต้ตอบนี้ผู้เรียนได้คิดไตร่ตรองเกี่ยวกับบทอ่านอย่างรอบคอบส่วนใดส่วนหนึ่งที่ตนเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก่อนนำข้อมูลนั้นมาจัดระบบ แล้วนำมาเรียบเรียงออกมาจากความเข้าใจด้วยภาษาของตนเอง

นอกจากนี้ **Eanet (1983)** ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี ไว้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการอ่าน (read) ด้วยการอ่านบทอ่านอย่างคร่าว ๆ ขั้นการตีความจากบทอ่าน (encode) เพื่อหาใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้า ก่อนนำมาเรียบเรียงและเขียนออกมาด้วยภาษาของตนเอง ขั้นการเขียนแสดงความคิดเห็น (annotate) เป็นการเขียนแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน และขั้นทบทวนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นต่องานเขียนของเพื่อน (ponder) ซึ่งสอดคล้องกับ **Manzo and Albee (2002)** ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการสอนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี พบว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี ช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน การคิด และการเขียนได้อย่างต่อเนื่องกัน เนื่องจากกระบวนการจัดการเรียนรู้มีวิธีการสอนที่ประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน เช่นเดียวกับ **Eanet (1983)** โดยเริ่มจากการอ่านบทอ่าน การสรุปสาระสำคัญ การนำเสนอความคิด และการทบทวนความคิด ก่อนมาสรุปความคิดที่ได้จากการอ่านออกมาในรูปแบบการเขียน เช่นเดียวกับ กมลเพชร โพธิ์ทอง (2554: 11) กล่าวว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี หมายถึง การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ซึ่งขั้นการจัดการเรียนการสอนหลัก มี 4 ขั้นตอน โดยขั้นที่ 1 R (Read) คือการอ่านบทความประเภทต่าง ๆ เพื่อจับใจความสำคัญ ขั้นที่ 2 E (Encode) คือ การใช้ภาษาหรือรูปแบบเฉพาะตัวถ่ายทอดผลการอ่านตาม ความเข้าใจของตนเอง ขั้นตอนที่ 3 A (Annotate) คือ การเขียนเพิ่มเติมเพื่ออธิบายใจความสำคัญ บันทึกผลการวิเคราะห์และวิจารณ์บทอ่านตามแบบการเขียน 7 แบบที่เหมาะสมกับบทอ่านแต่ละประเภท ขั้นที่ 4 P (Ponder) คือการพิจารณาและสะท้อนผลการอ่าน โดยอภิปรายและเปรียบเทียบการเชื่อมโยงข้อมูล แล้วเรียบเรียงเป็นงานเขียน โดยให้นักเรียนเขียนเป็นเรียงความเพื่อพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

สุริรัตน์ อักษรกาญจน์ (2556) ได้กล่าวถึง กลวิธีอาร์ อี เอ พี เช่นกัน สามารถสรุปได้ว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และพัฒนาทักษะการอ่านระยะยาวให้กับผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การคิด และการเขียน เน้นความสำคัญของการใช้ความรู้และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน คือ การช่วยให้ผู้เรียนรู้จักทำความเข้าใจกับสิ่งที่อ่าน รู้จักตีความ รู้จักการนำไปใช้รวมทั้งการจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างหลากหลาย เพื่อให้สามารถนำข้อมูลไปเชื่อมโยงกับความรู้และประสบการณ์เดิมและถ่ายทอดความเข้าใจของตนสู่บุคคลอื่น อีกทั้งยังเป็นกลวิธีการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีเป้าหมายในการอ่าน มีปฏิสัมพันธ์ในสถานการณ์จริง มีทักษะและกลวิธีในการอ่าน รู้จักการสืบค้นและไต่ตรงข้อมูลที่ได้มา มีการถ่ายทอดประสบการณ์การอ่านของตนที่เกิดจากการนำความรู้เดิมประสานกับองค์ความรู้ใหม่เพื่อนำมาจับใจความสำคัญ วิเคราะห์สังเคราะห์และนำผลของการอ่านมาแลกเปลี่ยนระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนเพื่อเป็นการตรวจสอบ แลกเปลี่ยนผลของการอ่าน แล้วนำผลของการอ่านเสนอออกมาในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาของตนเอง

สรุปได้ว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีการสอนที่เน้นการพัฒนาทักษะการอ่าน การคิดและการเขียน ต่อเนื่องกันไป โดยเน้นให้ผู้เรียนได้อ่านบททวนด้วยความคิด และถ่ายทอดความคิดที่ได้ออกมาในรูปแบบของการเขียนที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันทำให้เกิดสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

3.3 ขั้นตอนการอ่านแบบกลวิธีอาร์ อี เอ พี

การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี ประกอบด้วยขั้นตอนทั้งหมด 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) ขั้นการอ่าน (read) โดยการให้ผู้อ่านได้อ่านบทอ่านคร่าว ๆ โดยใช้ความรู้เดิมเข้าช่วย
- 2) ขั้นการตีความจากบทอ่านหรือการหาใจความสำคัญที่ได้จากบทอ่านในแต่ละย่อหน้า (encode) เพื่อให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจกับบทอ่าน แล้วเขียนสรุปใจความสำคัญของแต่ละย่อหน้าตามความเข้าใจโดยใช้ภาษาของตนเอง
- 3) ขั้นการเขียนแสดงความคิดเห็นโต้ตอบกับบทอ่าน (annotate) เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดในการแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่านในรูปแบบต่าง ๆ
- 4) ขั้นการทบทวนและอ่านงานเขียนของเพื่อน (ponder) ซึ่งเป็นขั้นที่ต่อเนื่องมาจากขั้นการเขียนแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบงานเขียนของตนเองและเรียนรู้แนวทางการเขียนของเพื่อนก่อนเขียนสรุปความ ซึ่งเป็นการรวบรวม

สิ่งที่ได้ จากการอ่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งใจความสำคัญที่ได้จากชั้นการตีความจากบทอ่านมาเขียน เป็นสรุปความของเรื่อง

สรุปได้ว่า ขั้นตอนของกลวิธีอาร์ อี เอ พี ทั้ง 4 ขั้นตอน เป็นกระบวนการที่ ต่อเนื่องและส่งเสริมกันไป โดยเริ่มจากการอ่าน นำไปสู่การคิด และการสรุปความคิดที่ได้จากการ อ่านด้วยการเขียนสื่อความด้วยรูปแบบต่าง ๆ ทำให้ผู้เรียนเกิดการใคร่ครวญเรื่องที่ได้จากการอ่าน อย่างรอบคอบก่อนนำมาเขียนสรุป หรือเขียนแสดงความคิดเห็นตอบโต้ จึงทำให้เกิดการคิดอย่าง เข้าใจ และส่งเสริมให้เกิดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

3.4 ประโยชน์ของการอ่านแบบกลวิธีอาร์ อี เอ พี

ประโยชน์ของกลวิธีอาร์ อี เอ พี มีนักวิชาการได้กล่าวถึงไว้ ดังนี้

Eanet and Manzo (1976) กล่าวว่า นอกจากกลวิธีอาร์ อี เอ พี จะช่วยพัฒนาทักษะ การอ่าน ยังเน้นการฝึกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นด้วยวิธีการเขียนที่หลากหลาย เพื่อสะท้อนความ เข้าใจจากบทอ่าน ส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและวิเคราะห์สาระสำคัญของเรื่อง ได้ เช่นเดียวกับ กมลเพชร โพธิ์ทอง (2554: 88) กล่าวว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมการ อ่านที่มีประสิทธิภาพ โดยส่งผลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของ เรื่องได้โดยผ่านกระบวนการทางความคิดและกระบวนการเขียนตามประเภทการเชื่อมโยงต่าง ๆ ซึ่ง ทำให้ผู้เรียนมีวิธีการที่หลากหลายและมีความสามารถในการวิพากษ์วิจารณ์เชื่อมโยงจากสิ่งที่ ผู้เรียนได้อ่าน จากการสรุปความแบบธรรมดาจนถึงการโต้ตอบอย่างมีวิจารณญาณ ส่งผลให้เกิด ความคิดในระดับที่สูงขึ้น

สุรรัตน์ อักษรกาญจน์ (2556) กล่าวว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี สะท้อนให้เห็นถึงความ เข้าใจในการอ่าน อีกทั้งยังเป็น การสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เป็นการฝึกทักษะทาง สังคมในการรับฟังผู้อื่น เมื่อการสอนมีคุณสมบัติเหล่านี้ผู้เรียนก็จะมีคุณสมบัติในการอ่านอย่างดี เช่นกัน ซึ่งการที่ผู้อ่านได้จัดระเบียบทางความคิด และมีกลั่นกรองพิจารณาไตร่ตรองใคร่ครวญบท อ่าน อย่างลึกซึ้งซึ่งเป็นระบบส่งผลให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่อ่านและวิเคราะห์สาระสำคัญของ เรื่องได้โดยผ่านกระบวนการทางความคิดและกระบวนการเขียนตามประเภทการ เชื่อมโยงต่าง ๆ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีวิธีการที่หลากหลายและมีความสามารถในการวิพากษ์ วิจารณ์หรือเชื่อมโยงจากสิ่ง ที่ผู้เรียนได้อ่าน

สรุปได้ว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี ช่วยพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียน ซึ่งเกิดจากการบูรณาการทั้งสามทักษะ ได้แก่ การอ่าน การคิด และการเขียน โดยเรียนรู้ ไปพร้อม ๆ กัน ทักษะทั้งสามมีการส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เมื่อผู้เรียน ได้เรียนรู้โดยใช้

ทักษะทั้งสามจึงก่อให้เกิดความเข้าใจ ส่งผลให้เกิดความรู้อย่างเต็มเปี่ยมและส่งเสริมให้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นร่วมด้วย

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง (2554) ได้ทำการศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัย จังหวัดนครปฐม ปีการศึกษา 2554 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 46 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรรัตน์ อักษรกาญจน์ (2556) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาการสอนการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ร่วมกับกลวิธี อาร์ อี เอ พี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 2556 สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จำนวน 44 คน ผลการศึกษาพบว่า 1) รูปแบบการเรียนการสอนการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี มีประสิทธิภาพไม่ต่ำกว่า 70/70 คือ มีประสิทธิภาพ 73.03/72.36 2) ผู้เรียนกลุ่มทดลองที่ได้เรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ร่วมกับกลวิธีอาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพ็ญศิริ ปิ่นชัย (2555) ได้ทำการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ และทักษะคิดวิเคราะห์ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี กลุ่มเป้าหมายเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียน วิชาการอ่านภาษาอังกฤษ (31202) ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2553 โรงเรียนเทศบาล 6 นครเชียงราย จังหวัดเชียงรายจำนวน 49 คน ผลการศึกษาพบว่า

1. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี เพิ่มขึ้นจากระดับพอใช้ เป็นระดับดี

2. ความสามารถในการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี เพิ่มขึ้นจากระดับอ่อน เป็นระดับพอใช้

3. ทักษะคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังใช้กลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพีเพิ่มขึ้นจากระดับต่ำเป็น ระดับปานกลาง

สรุปได้ว่า กลวิธีการ อี เอ พี เป็นกลวิธีการที่มีผู้สนใจนำมาประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอน เนื่องจากเป็นวิธีการที่ช่วยพัฒนาการอ่านไปพร้อม ๆ กับการเขียน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Eanet Marilyn (Eanet Marilyn 1997 อ้างถึงใน กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง 2555, น.43) ได้วิจัยเรื่อง การตรวจสอบกระบวนการอ่านการเรียนรู้ด้วยกลวิธีการ อี เอ พี คุณค่าของกระบวนการอ่าน การตีความการเชื่อมโยง และการคิดพิจารณา เพื่อใช้เป็นกลวิธีในการเรียนการสอนโดยเน้นการใช้การบรรยายและเชื่อมโยง เพื่อบรรลุเป้าหมายที่จำเพาะเจาะจงลงในการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียน 105 คน ใน 6 ชั้นเรียนที่มีการใช้ทักษะการอ่านเรียนรู้ แบ่งเป็น 3 กลุ่มโดยมีเงื่อนไข คือ 1) กลุ่มทดลองที่ใช้การเรียน การสอนด้วยกลวิธีการ อี เอ พี 2) กลุ่มทดลองที่ใช้การเรียนการสอนด้วยกลวิธีปกติ 3) กลุ่มที่พัฒนาความพร้อมสำหรับการปรับปรุงทักษะการอ่าน และการเรียนรู้ ได้เรียน และได้ฝึกฝนทักษะการเรียนที่ไม่เกี่ยวกับการพัฒนาการอ่าน และความเข้าใจ ผลการศึกษาวินิจฉัยพบว่า กลุ่มที่ใช้การจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีการ อี เอ พี ทำคะแนนแบบทดสอบได้ รวมถึงเมื่อใช้กลวิธีการ อี เอ พี นักเรียนมีวิธีการเรียนแบบโต้ตอบอย่างรวดเร็วมาก เพราะการจัดการเรียนการสอนด้วยกลวิธีการ อี เอ พี ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทบทวนตรวจสอบความคิดของตนเอง

Manzo et.al (Manzo et.al 2002 อ้างถึงใน, เพียรศิลป์ ปิ่นชัย 2555, น.20) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีการอ่านแบบอาร์ อี เอ พี ในรูปแบบที่เรียกว่า ไออาร์อีเอพี (iREAP) ซึ่งเป็นการปรับรูปแบบการเรียนแบบอาร์ อี เอ พี ผ่านการใช้งานทางอินเทอร์เน็ต เพื่อทำการประเมินผลทักษะการอ่าน การเขียน และการคิดเนื่องจากกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพี มีจุดสำคัญอยู่ที่การเขียนโต้ตอบกับบทอ่าน จึงได้เกิดการทดลองการพัฒนาทักษะดังกล่าว เพื่อเป็นการกระตุ้นให้มีการโต้ตอบกันทางด้านความคิดกับคนอื่น ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งใช้รูปแบบและขั้นตอนการอ่านแบบเดียวกับกลวิธีการอ่านแบบ อาร์อีเอพีแบบดั้งเดิม แตกต่างกันเพียงในขั้นตอนการเขียนโต้ตอบกับบทอ่าน (annotate) และการแสดงความคิดเห็นต่อบทอ่าน ของเพื่อน ซึ่งผู้เรียนได้กระทำการดังกล่าวผ่านการพิมพ์โต้ตอบทางอินเทอร์เน็ต ผลที่ได้สรุปว่า ผู้ทดลองใช้มีพัฒนาการทางด้านการคิดขั้นสูง พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน รวมไปถึงมีความรู้ด้านเนื้อหา และคะแนนสอบอยู่ในเกณฑ์ดี

สรุปการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดกลวิธีการอ่านแบบอาร์ อี เอ พี เป็นแนวคิดที่ได้รับการยอมรับว่า ด้วยกลวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เป็นขั้นตอน ส่งเสริมให้นักเรียน

เกิดการคิดอย่างเป็นระบบและช่วยพัฒนาทักษะทางภาษา จึงส่งผลให้คะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนกลวิธีการอ่านแบบอาร์ อี เอ พี มีผลคะแนนสูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง ผลการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1
จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.1.1 ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร
จำนวน 67 โรงเรียน 537 ห้องเรียน จำนวน 16,796 คน

1.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 โรงเรียนศรีอยุธยา
ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร
จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน ทั้งหมด 41 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี จำนวน 4 แผน แผนละ 2
ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง

2.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เป็นแบบปรนัย 5 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและดำเนินการสร้าง ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตร และคู่มือการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ 2551, หน้า 36 - 55) เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับคำอธิบายรายวิชา ตัวชี้วัด หรือจุดเน้นของหลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ หลักการ และเนื้อหาหลักสูตร

2) ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู แบบเรียนและเนื้อหาวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อศึกษาสาระสำคัญ หลักการ แนวคิด จุดมุ่งหมาย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3) ศึกษาคู่มือการประเมินผลการเรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นแนวทางด้านการวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

4) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

5) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี

6) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี จำนวน 4 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 8 ชั่วโมง ประกอบด้วย สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล รายละเอียดดังนี้

(1) แผนที่ 1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากข่าว จำนวน 2 ชั่วโมง

(2) แผนที่ 2 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากนิทาน จำนวน 2 ชั่วโมง

(3) แผนที่ 3 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทความสารคดี

จำนวน 2 ชั่วโมง

(4) แผนที่ 4 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากบทความธรรมะ

จำนวน 2 ชั่วโมง

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาชั้นคว้าวิษระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ปรับปรุงสาระสำคัญให้กระชับและชัดเจน
- 2) ปรับปรุงวิธีการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาพร้อมแบบประเมินความสอดคล้องแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ประเมินผลตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ กำหนดคะแนนการประเมินระดับความเหมาะสม ดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความสามารถเหมาะสมในระดับมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

วิเคราะห์ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน แล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ เพื่อหาระดับคุณภาพความเหมาะสม ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด 2553: 103)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 มีคุณภาพความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 มีคุณภาพความเหมาะสมมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 มีคุณภาพความเหมาะสมปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 มีคุณภาพความเหมาะสมน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 มีคุณภาพความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.65 ซึ่งมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

10) ปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องของแผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ คือ ในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 และ 4 ควรมีใบความรู้ให้นักเรียนได้ศึกษาก่อน แล้วจึงให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้

11) นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 41 คน

2.2.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ผู้วิจัยได้ศึกษา

1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบ

2) วิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3) สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นข้อสอบปรนัย 5 เลือก ฉบับก่อนเรียนและฉบับหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ

4) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นเสนอ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบว่าแบบทดสอบสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จากนั้นแก้ไขตามอาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ ดังนี้

(1) ปรับข้อความให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

(2) ปรับปรุงข้อความให้สอดคล้องกับการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

5) นำแบบวัดความสามารถพร้อมกับแบบประเมินเสนอผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความสอดคล้องของจุดประสงค์การเรียนรู้ ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้และได้ทำการประเมินความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

+ 1 เมื่อท่านว่าสอดคล้อง

0 เมื่อท่านไม่แน่ใจ

- 1 เมื่อท่านเห็นว่าไม่สอดคล้อง

6) วิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความของแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้สูตรหาค่า IOC (Index of Item Objective congruence) เพื่อหาผลรวมของคะแนนในข้อสอบแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ยและเทียบเกณฑ์ ปรากฏว่า แบบทดสอบฉบับก่อนเรียนและฉบับหลังเรียน มีค่าสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ อยู่ระหว่าง 0.6 – 1.00

7) นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องแล้ว จำนวน 30 ข้อ ไปทดลอง (Try-out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ห้องที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 43 คน นำกระดาษคำตอบที่นักเรียนทำข้อสอบมาตรวจให้คะแนน ถ้าตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ให้ 0 หลังจากกรวมนคะแนนของแต่ละคน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ ผลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน ได้ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.32 - 0.74 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.27 - 0.87 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.87

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนได้ ค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.28 - 0.78 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.27 - 0.93 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ 0.89

8) จัดพิมพ์แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผ่านการตรวจสอบหาคุณภาพเป็นฉบับสมบูรณ์ จำนวน 30 ข้อ ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียนเพื่อไปใช้ทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 41 คน โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1.1 ผู้วิจัยเตรียมสถานที่ สื่อ อุปกรณ์ให้มีความพร้อมล่วงหน้าก่อนทำการสอนจริง โดยจัดสภาพห้องเรียนและนักเรียนให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1.2 ก่อนทำการทดลองสอน ผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ

3.1.3 ดำเนินการทดลองตามแผนการทดลองที่ได้ระบุไว้จนครบทั้ง 4 แผน โดยใช้เวลาในการทดลองจำนวน 8 ชั่วโมง

3.1.4 หลังจากสิ้นสุดการทดลองทำการวัดความสามารถหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบคู่ขนานกับฉบับแรก แล้วตรวจนับคะแนน

3.2 ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง

ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 4 ครั้ง จำนวน 8 ชั่วโมง ตั้งแต่เดือน มกราคม ปีการศึกษา 2563

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.3.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t - test Dependent

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบผลการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีผลต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที่

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมี
วิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 1 ในจังหวัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียนและหลัง
เรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

ตารางที่ 4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน
และหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียน โดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

คะแนน	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	41	11.61	4.17	18.49*
หลังเรียน	41	18.85	2.44	

* $p < .05$

จากตาราง พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนมีค่าเท่ากับ 11.61 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่า
เท่ากับ 4.17 คะแนน ค่าเฉลี่ยหลังเรียนมีค่าเท่ากับ 18.85 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ
2.44 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบทางสถิติโดยใช้การทดสอบค่าทีปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยความสามารถ
ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษา “ผลการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร” มีขั้นตอนการวิจัยและผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ก่อนเรียนและหลังเรียน

1.2 สมมติฐานการวิจัย

คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี สูงกว่าก่อนเรียน

1.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

1.3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 67 โรงเรียน 537 ห้องเรียน จำนวน 16,796 คน

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/9 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร จำนวนนักเรียน ทั้งหมด 41 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี
- 2) แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1.4.1 ทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

1.4.2 ดำเนินการทดลอง โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยกลวิธีอาร์ อี เอ พี จำนวน 4 แผน ใช้เวลา 8 ชั่วโมง ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง

1.4.3 ทดสอบหลังเรียนกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ ที่เรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

1.6 ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ว่า

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี มีความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

1. สรุปผลการวิจัย

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง “ผลการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จังหวัดกรุงเทพมหานคร” พบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี มีผลต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนและสามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน โดยเริ่มจากขั้นตอนการอ่านอย่างคร่าวๆ จนไปถึงการอ่านอย่างละเอียด แล้วถ่ายทอดความรู้ที่ได้จากการอ่านออกมาเป็นภาษาของตนเองด้วยการเขียนรูปช่วยให้ผู้เรียนได้จัดระบบความคิดของตนเองออกมา การเขียนที่สะท้อนออกมาไม่เพียงแต่เป็นการสรุปเรื่องราวที่ได้จากการอ่านแต่ยังเป็นการสะท้อนความคิดเห็นกับบทอ่านที่ศึกษา ทำให้เกิดการคิดไตร่ตรองอย่างรอบคอบ จนเกิดความเข้าใจ

จะเห็นได้ว่าแต่ละขั้นตอนของกลวิธีอาร์ อี เอ พี นั้น ช่วยพัฒนาทักษะ 3 ด้าน คือ การอ่านการคิด และการเขียน โดยบูรณาการเชื่อมโยงกัน ทุกขั้นตอนนักเรียนต้องใช้กระบวนการคิดพิจารณา ก่อนนำมาเขียนสรุปเป็นความเข้าใจของตนเอง เมื่อนักกลวิธีอาร์ อี เอ พี มาประยุกต์ใช้กับการจัดการเรียนการสอนจึงทำให้ส่งผลต่อการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับเพียร์ซิลป์ ปินชัย (2555, น.65) ที่กล่าวถึงกลวิธีอาร์ อี เอ พี ว่าเป็นกลวิธีการอ่านที่มีขั้นตอนการสอนชัดเจน ทำให้ผู้สอนและผู้เรียนมีการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ จากทั้ง 4 ขั้นตอน ผู้เรียนก็จะได้กลับไปทบทวนบทอ่านเพื่อหาคำตอบ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในบทอ่านอย่างลึกซึ้ง เช่นเดียวกับ กมลเพชร โพธิ์ (2554, น.91) ที่กล่าวถึงกลวิธีอาร์ อี เอ พี ไว้ว่า เป็นกลวิธีที่สนับสนุนและส่งเสริมการอ่านที่มีประสิทธิภาพ ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเนื้อหาจากบทอ่าน ยังกระตุ้นให้นักเรียนเกิดทักษะการอ่าน การคัดสรรข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ทำให้นักเรียนมีทักษะในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ สอดคล้องกับ ออบี (Albee, 2000, pp.7 อ้างถึงใน กมลเพชร โพธิ์ทอง 2554, น.91) ที่ได้อธิบายถึงข้อดีของกลวิธีอาร์ อี เอ พี ไว้ว่า เป็นกลวิธีที่สามารถเพิ่มและพัฒนา (1) ความคิดอย่างสร้างสรรค์และการเรียนรู้ที่สูงขึ้น (2) ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (3) ความสามารถในการเขียน (4) ความรู้เกี่ยวกับบทความ (5) คะแนนในการทำแบบทดสอบ (6) วิธีสร้างทักษะที่จำเป็นต่อความต้องการของมนุษย์ ความรู้สึกในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และ

ความเป็นสมาชิกภาพในควมมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกัน จากเหตุผลที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า กลวิธีอาร์ อี เอ พี เป็นกลวิธีที่ช่วยพัฒนาการคิดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ที่นำไปสู่การถ่ายโอนความรู้จากทักษะการอ่านมาสู่ทักษะการเขียน แต่ละขั้นตอนส่งเสริมให้เกิดการคิดทบทวนหลาย ๆ ครั้ง ก่อนนำความคิดที่ได้จากการพิจารณาสรุปออกมาในรูปแบบของการเขียน และขั้นตอนการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกันส่งผลให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ทำให้เห็นการแสดงความคิดเห็นในหลายๆ รูปแบบ ก่อให้เกิดความสามารถอย่างมีวิจารณญาณในการเลือกรับข้อมูลที่ถูกต้อง ส่งผลให้ผู้เรียนที่เรียนโดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี พัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณดีขึ้น

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

3.1.1 ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ครูควรเลือกบทอ่านที่มีเนื้อหาเหมาะสมในการพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ เช่น บทความทางวิชาการ

3.1.2 ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับหลักการอ่าน

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาวิจัยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี ที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การอ่านคิดวิเคราะห์การเขียนเชิงสร้างสรรค์

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา วิชญ์ปกรณ์. (2533). *คู่มือการสอนอ่าน*. พิษณุโลก: ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กมลพัทธ์ โพธิ์ทอง. (2554). *ผลของการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยโดยใช้กลวิธีอาร์อีเอ ที่มีต่อความสามารถ ในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการเขียนเรียงความของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- จิตติกานต์ คำมะสอน. (2558). *การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- เจือจันทร์ ไหวพริบ. (2542). *การใช้ภาษาไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). ภูเก็ต: คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏภูเก็ต.
- นงนุช ปัญญาศรี. (2556). *การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแรงจูงใจ ใฝ่สัมฤทธิ์และความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างการจัดกิจกรรมแบบ SQ4R แบบ 4MAT และแบบปกติ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม.
- บันลือ พุกกะวัน. (2557). *แนวพัฒนาการ อ่านเร็ว-คิดเป็น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประเทิน มหาจันทร์. (2530). *การสอนอ่านเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- ประภาศรี สีหอำไพ. (2550). *วัฒนธรรมทางภาษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปลื้อง ณ นคร. (2544). *ศิลปะแห่งการอ่าน: หลักวิธีการอ่านอย่างมีคุณภาพ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.

- เพ็ชรศิลป์ ปิ่นชัย. (2555). *การใช้กลวิธีการอ่านแบบอาร์อีเอพีเพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่าน การเขียนสรุป ความภาษาอังกฤษและทักษะคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 4.* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- วนิดา พรหมเขต. (2559). *เอกสารประกอบรายวิชาการพัฒนาทักษะการอ่าน. คณะมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.*
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554.* กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- ลิตธา พิณใจภูวดล, ทิพย์สุนทร อนันบุตร. (2525). *หนังสือเรียน ท ๐๒๑ : การอ่าน. และพิจารณา วรรณกรรมชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.* กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- สุกัญญา ทาโสด. (2562). *เอกสารประกอบรายวิชาการพัฒนากระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ. คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชิงรอย.*
- สุกุม เฉลยทรัพย์. (2531). *การส่งเสริมการอ่าน.* ปทุมธานี : วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- สุพรรณิ วราทร. (2545). *การอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวดี ภูประดิษฐ์. (2546). *เอกสารประกอบรายวิชา ทย 211 การอ่าน (READING). ภาควิชา ภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- สนิท ตั้งทวี. (2538). *การใช้ภาษาเชิงปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). *หลักและวิธีการสอนอ่านภาษาไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 7).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุริรัตน์ อักษรกาญจน์. (2556). *การพัฒนาการสอนการอ่านแบบเน้นมโนทัศน์ร่วมกับกลวิธีอาร์อีเอพี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาไทยอย่างมีวิจารณญาณของนักศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.วารสารราชพฤกษ์, 14(3), 18 – 25.*
- เสนีย์ วัฒวรรณ และคณะ. (2559). *หลักภาษาและการใช้ภาษา ม.5 เล่ม 1.* กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิชบัณฑิต.
- สมถวิล วิเศษสมบัติ. (2528). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา.* กรุงเทพฯ: อักษรบัณฑิต.
- สมบัติ จำปาเงิน, สำเนียง มณีกาญจน์. *กลเม็ดการอ่านให้เก่ง. (พิมพ์ครั้งที่ 3).* กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- เอมอร เนียมน้อย. (2551). *พัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณด้วยวิธี SQ3R.* กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ภาคผนวก

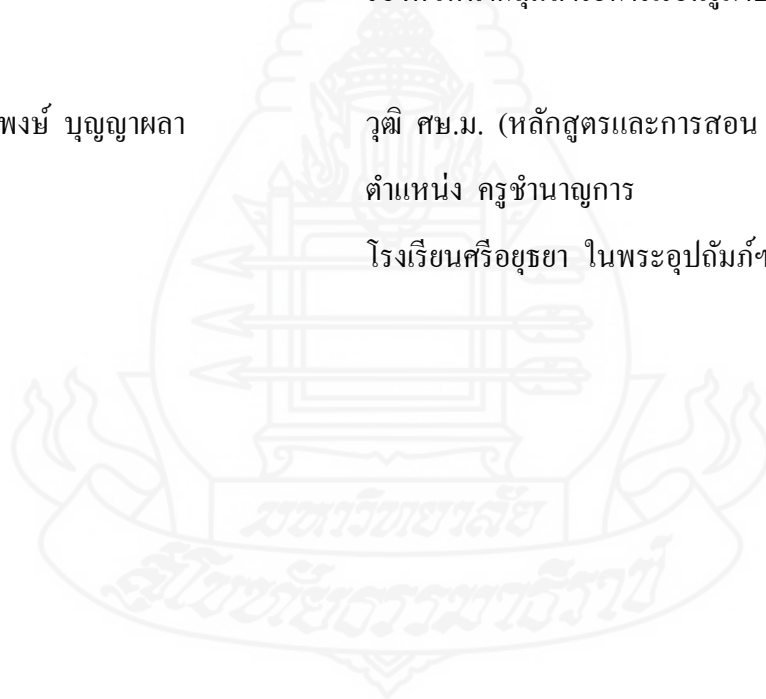

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. นางสาวสุธารส วรรณาม
  - วุฒิ ศษ.ม. (การสอนภาษาไทย)
  - ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
  - หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
  - โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
2. นายไพโรจน์ เมฆอรุณ
  - วุฒิ กศ.ม. การสอนมัธยมศึกษา (เอกภาษาไทย)
  - ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
  - โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ
  - รองหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
3. นายอรุพงษ์ บุญญาผลา
  - วุฒิ ศษ.ม. (หลักสูตรและการสอน)
  - ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
  - โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๗๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นางสาวสุธารส วรรณาม

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสมนทิพย์ ใจศิริ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้กลยุทธ์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร ๐ -๒๕๐๔ - ๘๕๐๕

โทรสาร. ๐ - ๒๕๐๓ - ๓๕๖๖ - ๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐ - ๘๕๑๖ - ๗๖๐๒๔

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๗๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายไพโรจน์ เมฆอรุณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุนนทิพย์ ใจศิริ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ พี ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ชิ้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร ๐ - ๒๕๐๔ - ๘๕๐๕

โทรสาร. ๐ - ๒๕๐๓ - ๓๕๖๖ - ๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐ - ๘๕๑๖ - ๗๖๐๒๔

ที่ อว ๐๖๐๒.๑๖ (บ)/๗๖

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
ตำบลบางพูด อำเภอปากเกร็ด
จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๒๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาเครื่องมือวิจัย

เรียน นายอุรุพงษ์ บุญญาผลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวสุนทวิทย์ ใจศิริ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน วิชาเอกภาษาไทย สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้รับอนุมัติให้ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง ผลการใช้กลวิธี อาร์ อี เอ ที ที่มีต่อความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ จังหวัดกรุงเทพมหานคร ตามโครงการการศึกษาค้นคว้าอิสระที่แนบมาด้วยนี้

การจัดทำการศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่องดังกล่าว นักศึกษาได้จัดทำเครื่องมือที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล และได้รับความเห็นชอบเบื้องต้นจากอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระไว้ขั้นหนึ่งแล้ว แต่เพื่อให้เครื่องมือที่จัดทำนั้นมีความครอบคลุมเนื้อหาวิชา แนวปฏิบัติ และสอดคล้องกับหลักและกระบวนการวิจัย ทางสาขาจึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา ได้โปรดพิจารณาตรวจสอบและให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงเครื่องมือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาผู้นี้ด้วย สำหรับรายละเอียดอื่น ๆ นักศึกษาจะนำเรียนด้วยตนเอง

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

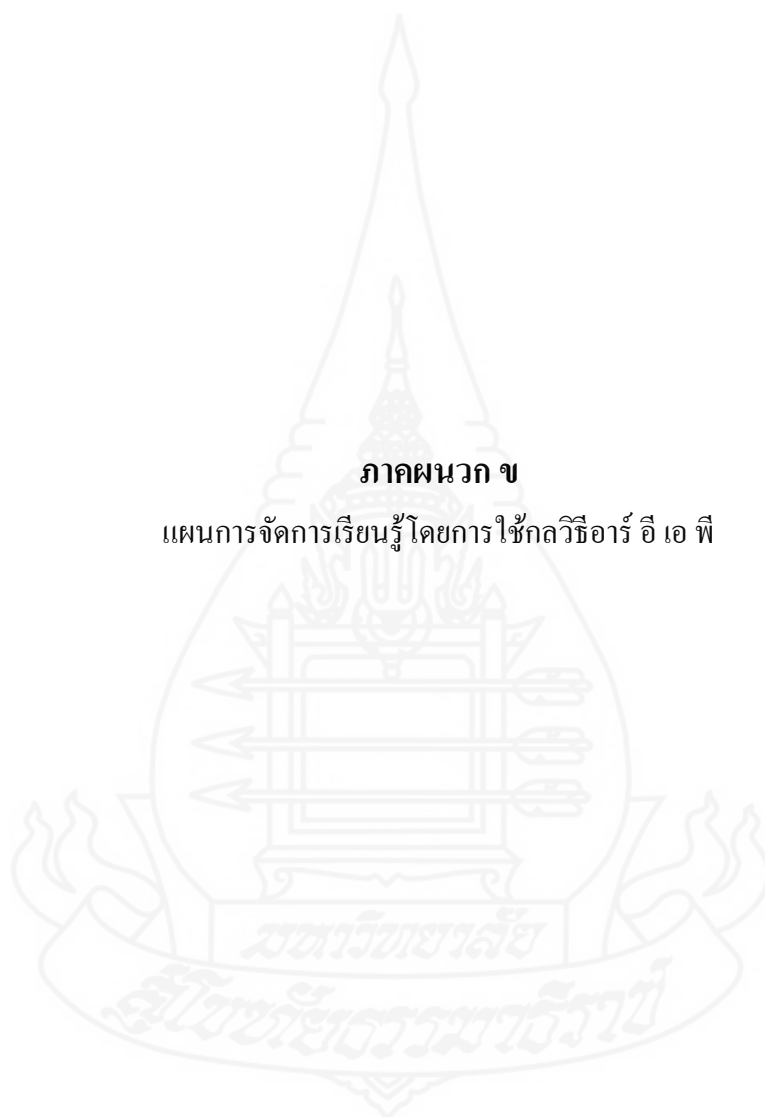
(รองศาสตราจารย์ ดร.ทวีวัฒน์ วัฒนกุลเจริญ)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์

ฝ่ายบัณฑิตศึกษา

โทร ๐ -๒๕๐๔ - ๘๕๐๕

โทรสาร. ๐ - ๒๕๐๓ - ๓๕๖๖ - ๗

เบอร์โทรศัพท์นักศึกษา ๐ - ๘๕๑๖ - ๗๖๐๒๔

ภาคผนวก ข

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีอาร์ อี เอ พี

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 การพัฒนาทักษะสื่อสาร	เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ
รหัสวิชา ท32102 รายวิชาภาษาไทย 4	กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	ภาคเรียนที่ 2
เวลา 2 คาบ	ครูผู้สอน สุนันทิพย์ ใจศิริ

1. สาระสำคัญ

การอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในชีวิตประจำวัน และในขณะที่อ่านจะต้องคิดวิเคราะห์ ไคร่ครวญ ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล เพื่อจะได้รับสื่อต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง จึงสามารถนำความรู้ที่ได้จากการอ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน
- 2.2 วิเคราะห์เรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
- 2.3 ประเมินค่าเรื่องที่อ่านอย่างมีเหตุผล
- 2.4 สามารถนำความรู้ที่อ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. สาระการเรียนรู้

- 3.1 การอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากข่าว

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (กลวิธีอาร์ อี เอ พี)

คาบที่ 1

ขั้นที่ 1 R (Read) อ่านบทอ่าน

1. ครูสนทนากับนักเรียนด้วยคำถามต่อไปนี้
  - 1.1 ปัจจุบันนี้นักเรียนอ่านข่าวสารต่าง ๆ จากสื่อใดบ้าง”
 - แนวการตอบ หนังสือพิมพ์, สื่อสังคมออนไลน์ (Facebook, Twitter, Line)

- 1.2 ข่าวสารที่นักเรียนอ่านนั้นมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด นักเรียนเคยตรวจสอบข้อมูลเหล่านั้นหรือไม่

2. ครูให้นักเรียนอ่านข่าวที่ครูกำหนดให้

3. ครูถามนักเรียนว่าการจะอ่านข่าว หรืออ่านสารเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เข้าใจนั้น

นักเรียนต้องมีความรู้ในเรื่องใดบ้าง (การอ่านจับใจความสำคัญ) และการอ่านที่ดีนั้นต้องเป็นอย่างไร (ใช้ความคิดตรองและใช้เหตุผลประกอบการอ่าน)

ขั้นที่ 2 E (Encode) เขียนบันทึกใจความสำคัญ

1. นักเรียนศึกษาวิธีการอ่านอย่างมีวิจารณญาณจากใบความรู้ แล้วสรุปหลักการอ่านอย่างมีวิจารณญาณแต่ละประเด็นลงในสมุด
2. ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับข่าวที่นักเรียนเพิ่งอ่านไปข้างต้น ตามหัวข้อต่อไปนี้
  - 2.1 ข่าวข้างต้นมีเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องอะไร
  - 2.2 สารสำคัญของข่าว
 นักเรียนสรุปประเด็นคำถามลงในสมุด

คาบที่ 2

ขั้นที่ 3 A (Annotate) เขียนตอบโต้กับบทอ่าน

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 – 5 คน ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอประเด็นสำคัญที่สรุปไว้ในขั้นที่ 2 มาอภิปรายร่วมกันกับสมาชิกภายในกลุ่ม
2. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่องอ่านคิดพินิจข่าว จากคำถามต่อไปนี้
  - 2.1 ปัญหาข้างต้นมีสาเหตุมาจากอะไร
  - 2.2 ปัญหาข้างต้นส่งผลกระทบต่อบุคคลใดบ้าง
  - 2.3 ให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ตามมาจากการคิดการพนันออนไลน์ดังต่อไปนี้
    - 2.3.1 การชิงทรัพย์
    - 2.3.2 การก่ออาชญากรรม
    - 2.3.3 การล่อลวงเงินคนใกล้ชิด
    - 2.3.4 การขายบริการทางเพศ
    - 2.3.5 การค้ายาเสพติด

โดยเรียงลำดับตามความคิดของนักเรียนจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผล

- 2.4 ให้นักเรียนเสนอวิธีแก้ปัญหาการคิดการพนันที่เหมาะสมที่สุด 1 วิธี พร้อมอธิบายว่าวิธีที่เลือกจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร
- 2.5 หากนักเรียนพบว่าเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนติดการพนันและชักชวนให้นักเรียนเล่นการพนันด้วย นักเรียนจะมีวิธีปฏิเสธเพื่อนอย่างไร และนักเรียนจะใช้คำพูดโน้มน้าวใจอย่างไรให้เพื่อนหยุดเล่นการพนัน

ขั้นที่ 4 P (Ponder) ทบทวนงานเขียนของตนเองและของเพื่อน

1. ครูให้นักเรียนทบทวนคำตอบของตนเอง และให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียนหลังจากนำเสนอให้แต่ละกลุ่มคิดคำตอบของกลุ่มตนเองไว้ที่กระดาน

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันพิจารณาคำถามและคำตอบของแต่ละกลุ่ม และร่วมกันสรุปความรู้ (การอ่านข่าวสารต่าง ๆ นอกจากจะต้องมีความรู้ในเรื่องการอ่านจับใจความแล้ว จะต้องคิดตามข่าวที่อ่าน และต้องใช้วิจารณญาณในการรับสารด้วย)

5. สื่อการสอน

- 5.1 ใบงานที่ 1 เรื่องอ่านคิดพินิจข่าว
- 5.2 ข่าวจากไทยพีบีเอส หัวข้อ “นักวิชาการเสนอแก้ปัญหาการพนันออนไลน์”
- 5.3 ใบความรู้ เรื่องการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

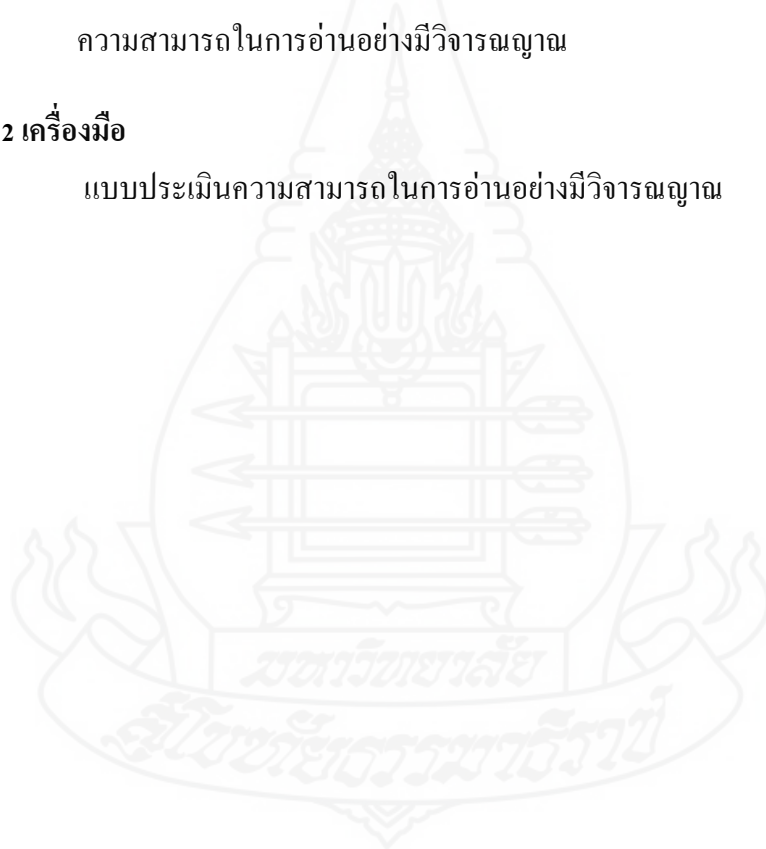
6. การวัดและประเมินผล

6.1 วิธีการวัดและประเมินผล

ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

6.2 เครื่องมือ

แบบประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

แบบประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
บอกสาเหตุสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจากบทอ่าน	บอกสาเหตุสำคัญถูกต้องครบถ้วนและอธิบายรายละเอียดประเด็นปัญหา	บอกสาเหตุสำคัญถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนแต่อธิบายรายละเอียดประเด็นปัญหา	บอกสาเหตุสำคัญถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนและไม่อธิบายรายละเอียดประเด็นปัญหา	บอกสาเหตุสำคัญของปัญหาไม่ตรงประเด็น
ระบุผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นจากบทอ่าน	ระบุผลกระทบของปัญหาได้ถูกต้องครบถ้วนตรงประเด็นและอธิบายขยายความ	ระบุผลกระทบของปัญหาได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนแต่อธิบายขยายความ	ระบุผลกระทบของปัญหาได้ถูกต้องแต่ไม่ครบถ้วนและไม่อธิบายขยายความ	ระบุผลกระทบของปัญหาได้ไม่ตรงประเด็น
จัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นจากบทอ่าน	สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นแสดงทัศนะและอธิบายเหตุผลได้ชัดเจน	สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นแสดงทัศนะได้แต่อธิบายเหตุผลได้ไม่ชัดเจน	สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นแสดงทัศนะได้แต่ไม่ตรงประเด็นและอธิบายเหตุผลไม่ชัดเจน	สามารถจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นได้แต่ไม่แสดงทัศนะและไม่อธิบายเหตุผล

แบบประเมินความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ (ต่อ)

ประเด็น การประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	3	2	1	0
เสนอวิธีแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้น จากบทอ่าน	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ตรง ประเด็น อธิบาย เหตุผลชัดเจน	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ตรง ประเด็น แต่ อธิบายเหตุผล ไม่ชัดเจน	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ตรง ประเด็น แต่ไม่มี การอธิบาย เหตุผล	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ไม่ ตรงประเด็น
เสนอวิธีแก้ ปัญหาที่เกิดขึ้น จากบทอ่าน	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ตรง ประเด็น อธิบาย เหตุผลชัดเจน	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ตรง ประเด็น แต่ อธิบายเหตุผล ไม่ชัดเจน	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ตรง ประเด็น แต่ไม่มี การอธิบาย เหตุผล	เสนอวิธี แก้ปัญหาได้ไม่ ตรงประเด็น

เกณฑ์การประเมิน

- 11 – 15 หมายถึง ดี
6 – 10 หมายถึง พอใช้
1 – 5 หมายถึง ปรับปรุง

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

วันที่.....เดือน.....ปี

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

- 10 คะแนนขึ้นไป ถือว่า ผ่าน

ใบงานที่ 1

เรื่องอ่านคิดพินิจข่าว

นักวิชาการเสนอแก้ปัญหาคารพนันออนไลน์

การเข้าถึงได้ง่ายของพนันออนไลน์ ทำให้กลุ่มธุรกิจนี้เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี แม้ว่าหลายประเทศธุรกิจนี้จะถูกกฎหมาย แต่ก็มีมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันการเข้าถึงของเด็กเยาวชนซึ่งต่างจากไทยที่ไม่สามารถควบคุมการเล่นพนันออนไลน์ได้

ทันทีที่ค้นหาคำว่า "แทงบอลออนไลน์" ในเว็บไซต์กูเกิ้ล จะพบมากกว่า 10 ล้านรายการ และนี่เป็นหนึ่งในตัวอย่างหน้าเว็บไซต์พนันออนไลน์ 24 ชั่วโมง ที่เชิญชวนให้เล่นพนันหลายรูปแบบพร้อมชักจูงให้ผู้เล่นร่วมเป็นหุ้นส่วน มีส่วนแบ่งสูงถึงร้อยละ 45 แม้เงื่อนไขจะระบุอายุผู้เล่น ต้องไม่ต่ำกว่า 18 ปี แต่วิธีการสมัครสมาชิกมีขั้นตอนไม่ยุ่งยาก เพียงโอนเงินผ่านบัญชีธนาคาร จึงเป็นสิ่งที่ผู้จัดการมูลนิธิอินเทอร์เน็ตร่วมพัฒนาไทยเป็นห่วงว่า ยิ่งทำให้เยาวชนเข้าถึงพนันออนไลน์โดยไร้การควบคุม

หากมองจากประเทศในยุโรป ที่เปิดให้พนันออนไลน์ถูกกฎหมาย แต่ก็มีมาพร้อมมาตรการควบคุมอย่างเข้มงวด เช่น ที่ประเทศฝรั่งเศสกำหนดให้เจ้าของเว็บไซต์ต้องจดทะเบียนภายในประเทศเท่านั้น เพื่อสะดวกต่อการควบคุม และหากปล่อยให้เด็ก เยาวชนเล่นพนันออนไลน์ เว็บไซต์อาจถูกสั่งปิด ยึดใบอนุญาต นอกจากนี้ยังมีระบบกรองข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต มือถือ แท็บเล็ต ห้ามโฆษณาที่มีเนื้อหาเชิญชวนเด็ก เยาวชนเล่นพนันออนไลน์ แต่มาตรการของไทยกลับตรงกันข้ามทั้ง ๆ ที่พนันออนไลน์เป็นสิ่งผิดกฎหมาย

มาตรการความร่วมมือจากสถาบันการเงิน ที่ควบคุมการใช้บัตรเครดิต บัตรเดบิต อีมันนี่ บัตรเติมเงิน โทรศัพท์ ในกลุ่มลูกค้าที่มีความผิดปกติในการใช้งาน เป็นแนวทางที่หลายประเทศดำเนินการอย่างจริงจัง แต่อาจารย์ประจำคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มองว่า การควบคุมในไทยไม่ใช่เรื่องง่าย เพราะหลายธนาคารกลับถูกแอบอ้างชื่อให้ดูเหมือนว่าการเล่นพนันออนไลน์สามารถทำได้อย่างสะดวก และอาศัยข้อจำกัดที่ธนาคารต้องปกปิดข้อมูลของลูกค้า ทำให้การตรวจสอบเส้นทางการเงินทำได้ยาก จุดนี้เองทำให้พนันออนไลน์เป็นธุรกิจที่เติบโตเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี มีรายได้รวมทั่วโลก 25,000 - 310,00 ล้านบาท และในไทยกลุ่มเป้าหมายหลักคือนักศึกษาจึงจำเป็นต้องหามาตรการป้องกันระยะสั้น

ต้นเหตุของการติดพนันและพนันออนไลน์ สะท้อนผ่านพฤติกรรมไม่เหมาะสมของเยาวชนที่พบสัดส่วนการก่ออาชญากรรม ชิงทรัพย์ ล่อลวงเงินคนใกล้ชิด ขายบริการทางเพศ และเกี่ยวพันกับการค้ายาเสพติด จึงมีข้อเสนอให้ปรับแก้กฎหมายการพนัน ด้วยการเพิ่มบทลงโทษที่รุนแรง และการสร้างองค์ความรู้ พิษภัยจากการพนันในเด็ก และเยาวชน เพื่อให้สังคมตระหนักถึงแนวทางป้องกันปัญหานี้

ที่มา ข่าวไทยพีบีเอส

คำชี้แจง จากข้อความข้างต้นให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. ปัญหาข้างต้นมีสาเหตุมาจากอะไร

.....

.....

.....

2. ปัญหาข้างต้นส่งผลกระทบต่อบุคคลใดบ้าง

.....

.....

.....

3. ให้นักเรียนจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ตามมาจากการติดการพนันออนไลน์ดังต่อไปนี้

3.1 การชิงทรัพย์

3.2 การก่ออาชญากรรม

3.3 การล่อลวงเงินคนใกล้ชิด

3.4 การขายบริการทางเพศ

3.5 การค้ายาเสพติด

โดยเรียงลำดับตามความคิดของนักเรียนจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พร้อมอธิบายเหตุผล

.....

.....

.....

4. ให้นักเรียนเสนอวิธีแก้ปัญหาคณิตการพนันที่เหมาะสมที่สุด 1 วิธี พร้อมอธิบายว่าวิธีที่เลือกจะช่วยแก้ปัญหานี้ได้อย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

5. หากนักเรียนพบว่าเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนคณิตการพนัน และชักชวนให้นักเรียนเล่นการพนันด้วย นักเรียนจะมีวิธีปฏิเสธเพื่อนอย่างไร และนักเรียนจะใช้คำพูดโน้มน้าวใจอย่างไรให้เพื่อนหยุดเล่นการพนัน

.....

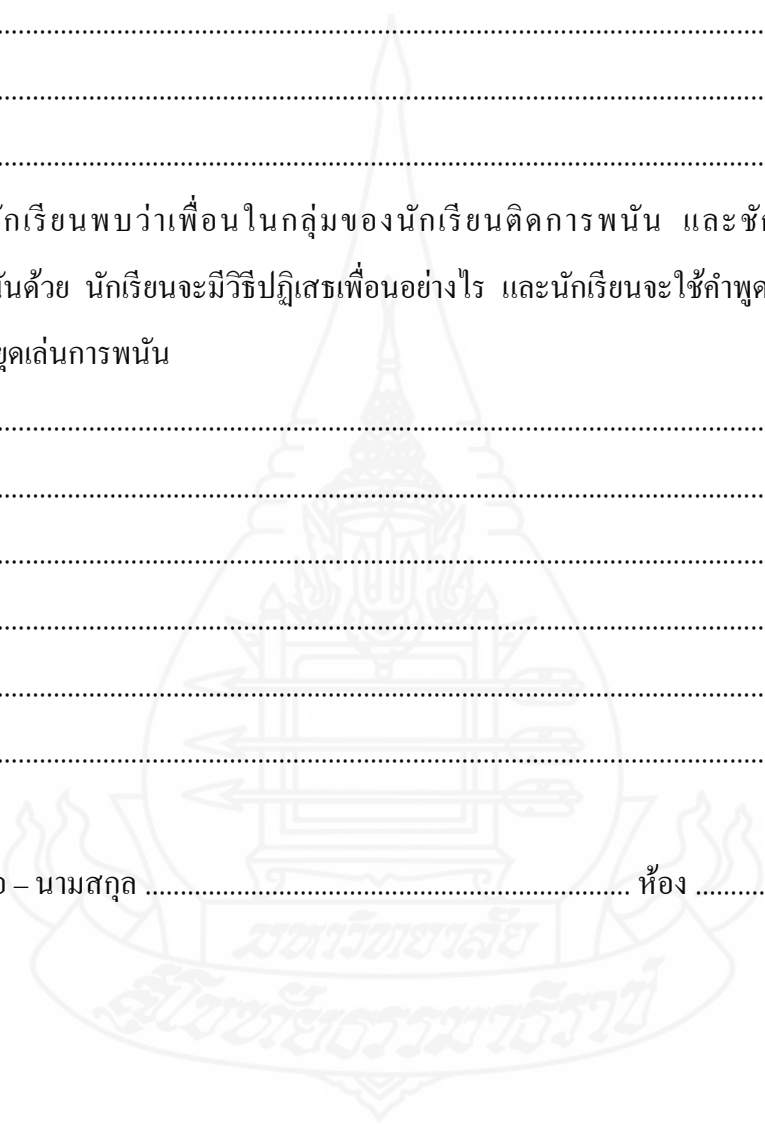
.....

.....

.....

.....

ชื่อ – นามสกุล ..... ห้อง ..... เลขที่.....

ใบความรู้

เรื่อง การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

วิจารณ์ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔ กล่าวไว้ว่า “**ปัญญาที่สามารถรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้องได้**” การใช้วิจารณ์ในการอ่านจึงเป็นการใช้ปัญญาและเหตุผลในการพิจารณาใคร่ครวญเรื่องราวที่เราอ่านอย่างถ่องแท้ด้วยตนเอง

คนที่อ่านหนังสือออกหรืออ่านหนังสือได้นั้นเชื่อว่าอ่านหนังสือเป็นเสมอไป คำว่า “**อ่านหนังสือเป็น**” หมายถึง อ่านแล้วคิดหาเหตุผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจด้วยการพิจารณา วิเคราะห์ ตีความ และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ ผู้อ่านหนังสือเป็นย่อมได้เปรียบ เพราะจะได้ประโยชน์ต่าง ๆ จาก การอ่านอย่างเต็มที่ทั้งด้านความรู้และความบันเทิง

ความสำคัญของการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

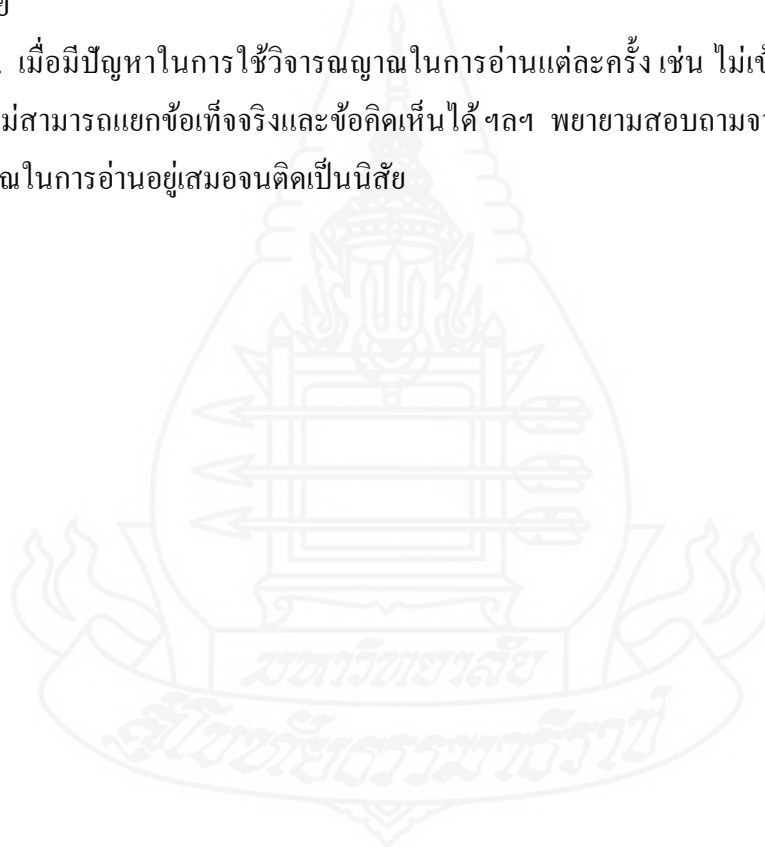
การอ่านมีอย่างมีวิจารณญาณถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าไปมาก ทำให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถทำได้โดยง่าย การรับสาร จากสื่อต่าง ๆ ผู้อ่านจะต้องใช้ความคิดใคร่ครวญอย่างรอบคอบถึงข้อเท็จจริงของสารที่ได้รับ ไม่เลือกเชื่อข้อมูลแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ควรศึกษาข้อมูลที่ได้รับอย่างรอบด้าน โดยใช้เหตุผล ประกอบการพิจารณา ประเมินค่าสารต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์และสังคม

การใช้วิจารณ์ในการอ่าน มีหลักการดังนี้

1. พิจารณาเรื่องที่อ่านเพื่อเข้าใจความหมายของคำหรือข้อความ เป็นการพิจารณา การใช้คำ ความถูกต้องของภาษา ตลอดจนความต่อเนื่องของประโยคและความหมาย
2. พิจารณาเรื่องที่อ่านเพื่อแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น โดยเฉพาะการอ่านโฆษณาสินค้า การอ่านข่าว อ่านบทความ ฯลฯ เนื้อเรื่องที่อ่านอาจมีทั้งความรู้ ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็น ผู้อ่านจะต้องพิจารณาแยกแยะให้ได้ก่อนจะเชื่อในสิ่งที่อ่าน
3. พิจารณาหาเหตุผลหรือหลักฐานอ้างอิง เพื่อหาความเป็นไปได้ของเรื่องที่อ่านว่า น่าเชื่อถือ หรือมีคุณค่าเพียงใด การอ่านลักษณะนี้ต้องอาศัยการวิเคราะห์ วิจัย และประเมินค่า เพื่อตัดสินใจ

การฝึกทักษะการใช้วิจารณญาณในการอ่าน

1. เริ่มต้นด้วยการเลือกอ่านเรื่องหรือข้อความที่ตรงกับความสนใจของเรา แล้วพิจารณาเรื่องราวเหล่านั้นไปที่ละชั้น เริ่มตั้งแต่อ่านจบแล้วเข้าใจเรื่องที่อ่าน พิจารณาการใช้คำและประโยค ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็นในเรื่อง ตลอดจนหาเหตุผลมาสนับสนุนหรือรองรับเรื่องที่เรากำลังอ่านว่าดีหรือไม่ น่าเชื่อถือเพียงใด เป็นความจริงหรือไม่
2. ค่อย ๆ เพิ่มความยากและยาวของเรื่องทีอ่านมากขึ้น รวมทั้งเพิ่มประเภทของหนังสือ ให้หลากหลายขึ้น
3. อาจอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนที่อ่านในเรื่องเดียวกัน เพื่อรับฟังมุมมองและทัศนคติของผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้เรามีความคิดที่กว้างขึ้นและได้ฝึกหาเหตุผลจากเรื่องทีอ่านมาอภิปราย
4. เมื่อมีปัญหาในการใช้วิจารณญาณในการอ่านแต่ละครั้ง เช่น ไม่เข้าใจความหมายของสำนวน ไม่สามารถแยกข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นได้ ฯลฯ พยายามสอบถามจากผู้รู้และหมั่นฝึกใช้วิจารณญาณในการอ่านอยู่เสมอจนคิดเป็นนิสัย

ภาคผนวก ค

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

ฉบับก่อนเรียนและฉบับหลังเรียน

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

อ่านบทกวีต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 2

ไม่มีใครไม่เคยไม่ผิดพลาด

ไม่มีใครไม่เคยพลาดมาแต่ต้น

เมื่อมีเมฆย่อมมีความมืดมน

หลังพายุผ่านพ้นจึงสร้างซา

1. ความหมายของบทกวีข้างต้นตรงกับคำกล่าวข้อใดมากที่สุด (ประเมินค่า) ตอบ 2

1. ความผิดพลาดคือพลังแห่งชีวิต
2. สี่เท่ายังรู้พลาด นักปราชญ์ยังรู้พลั้ง
3. ทุกคนย่อมผ่านความผิดพลาดมาก่อน
4. ทุกชีวิตย่อมมีอุปสรรคปัญหาผ่านมา
5. เมื่ออุปสรรคผ่านไปแล้วย่อมพบความสมหวังได้

2. ความมุ่งหมายของบทกวีข้างต้นตรงกับข้อใดมากที่สุด (ประเมินค่า) ตอบ 2

1. สอนให้รู้จักอดทน
2. ให้กำลังใจผู้ผิดหวัง
3. บอกสังขรณ์ของชีวิต
4. สอนให้สู้กับทุกปัญหา
5. ให้แง่คิดเมื่อพบกับความผิดพลาด

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้ว แล้วตอบคำถามข้อ 3 – 5

รัฐบาลแนะนำว่าช่วงปีใหม่นี้ให้ทุกคนที่เดินทางจับจี้ปลอดภัยมีน้ำใจบนท้องถนนเพื่อลดอุบัติเหตุจากการจราจร ทั้งนี้ทุกปีประเทศไทยต้องสูญเสียประชาชนจากอุบัติเหตุจำนวนมาก

ซึ่งมีสาเหตุมาจากความประมาทในการจับจี้ เมาแล้วจับ กลับใน และสาเหตุอื่น ๆ รัฐบาลจึงขอเชิญชวนให้ประชาชนออกมาสวมหมวกกันชนช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุอีกทางหนึ่ง ทั้งนี้ก่อนการเดินทางแต่ละครั้งควรพักผ่อนให้เพียงพอร่วมด้วยเพื่อความปลอดภัยในการเดินทาง

3. ข้อใดเป็นสาเหตุสำคัญที่สุดของอุบัติเหตุ (ประเมินค่า) ตอบ 3

1. กลับใน
2. เมาแล้วจับ
3. ความประมาทของผู้จับจี้
4. เล่นโทรศัพท์ขณะจับจี้
5. การไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

4. ข้อใดคือวิธีป้องกันอุบัติเหตุที่ดีที่สุด (ประเมินค่า) ตอบ 3
1. ไม่ดื่มเครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์
  2. ไม่เล่นโทรศัพท์ขณะขับขี่
  3. ไม่ประมาทขณะขับขี่
  4. ตรวจสอบสภาพรถก่อนเดินทาง
  5. ปฏิบัติตามกฎหมายจราจรอย่างเคร่งครัด

5. บุคคลใดนำความรู้ที่ได้จากข้อความข้างต้นไปใช้ได้ดีที่สุด (นำไปใช้) ตอบ 3
1. นางฟ้าหยุดเล่นโทรศัพท์ขณะขับรถ
  2. นนตรวจสอบสภาพรถก่อนออกเดินทาง
  3. นทีนอนพักผ่อนให้เพียงพอก่อนการขับรถ
  4. น้ำฝนศึกษาเส้นทางจราจรก่อนออกจากบ้าน
  5. หนูเล็กศึกษาจราจรอย่างเคร่งครัดก่อนเดินทาง

คำว่า “ขอโทษ” เป็นคำที่แสดงความสำนึก ความนอบน้อม และความมีมารยาท เราจึงควรหัดพูดไว้ให้ติดปาก ด้วยขึ้นชื่อว่ามนุษย์ ต่อให้ยิ่งใหญ่หรือมีตำแหน่งใหญ่โตเพียงใดก็ตาม ก็ย่อมมีโอกาสกระทำผิดด้วยกันทั้งนั้น

6. ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญที่สุดของข้อความข้างต้น (ประเมินค่า) ตอบ 4
1. การขอภัย
  2. การถ่อมตน
  3. การมีมารยาท
  4. การยอมรับผิด
  5. การทำตามค่านิยมของสังคม

อ่านข้อความต่อไปนี้อีกแล้ว แล้วตอบคำถามข้อ 7 – 8

นายบารมีกล่าวว่า “บาปใครจะช่วยล้างไม่ได้ จะถ้ายถอนแทน ก็ไม่ได้ จะต้องล้างเอง แก่เอง ถ้ายถอนเอง ด้วยการสั่งสมบุญ เพราะฉะนั้นควรตั้งมั่นในการสะสมบุญให้มาก ๆ เพราะบุญใช้ได้ทั้งภพนี้และภพหน้าเลยนะทุกท่าน คัมภีร์ในพระพุทธศาสนากล่าวไว้”

7. จากข้อความข้างต้นบารมีควรตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร (วิเคราะห์) ตอบ 1
1. บาปแก้ได้ด้วยบุญ
  2. บาปบุญคุณโทษ
  3. ทำบุญช่วยลดบาป
  4. บุญชำระล้างบาป
  5. บุญบรรเทาบาปทุกภพชาติ

8. คำกล่าวของบารมีมีความน่าเชื่อถือหรือไม่ (ประเมินค่า) ตอบ 4
1. น่าเชื่อถือ เพราะบุญช่วยชำระบาปได้จริง
  2. น่าเชื่อถือ เพราะการตั้งสมณูปถัมภ์ช่วยให้บาปน้อยลง
  3. น่าเชื่อถือ เพราะมีการอ้างถึงคัมภีร์ในพระพุทธศาสนา
  4. ไม่น่าเชื่อถือ เพราะเป็นคำพูดที่เกิดจากการแสดงทรรศนะ
  5. ไม่น่าเชื่อถือ เพราะไม่มีหลักฐานอ้างอิงข้อมูลที่นำมากล่าว

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 9 – 10

มีผู้กล่าวว่า “เครื่องถ่ายเอกสารทำให้ใช้กันเพลินอย่างเกินความจำเป็นฉันใด บัตรเครดิตก็ทำให้การใช้จ่ายขาดความยับยั้งชั่งใจมากขึ้นไปฉันนั้น”

9. ข้อใดแสดงความหมายที่สอดคล้องกับคำกล่าวข้างต้นมากที่สุด (ประเมินค่า) ตอบ 3
1. ถ้าไม่มีวินัย ทำอะไรก็หายนะ
  2. ความฟุ่มเฟือย ทำให้เกิดหนี้ก้อนโต
  3. ความสุรุ่ยสุร่าย เป็นภัยที่ร้ายอย่างยิ่ง
  4. ความสะดวกสบาย เป็นสัญญาณอันตรายที่พึงระวัง
  5. บัตรเครดิตและเครื่องถ่ายเอกสาร เป็นต้นเหตุให้ผลาญทรัพย์สิน
10. ข้อใดคือลักษณะเด่นที่สุดคำกล่าวข้างต้น (ประเมินค่า) ตอบ 5
1. ใช้คำถาม
  2. ใช้คำอธิบาย
  3. ใช้คำกระชับ
  4. ใช้คำโน้มน้าวใจ
  5. ใช้การเปรียบเทียบ

**แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณก่อนเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5**

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
อ่านข้อความต่อไปนี้แล้ว แล้วตอบคำถามข้อ 1 – 4

เสร์! มาเรียมลูกพะยูนขวัญใจตาย “ซ็อก - เจอถุงพลาสติก”

“มาเรียม” พะยูนน้อยกำพร้าแม่ที่มีมนุษย์เป็นแม่นมนำมาเลี้ยงดูที่เกาะลิบงตายแล้ว เมื่อช่วงเที่ยงคืน หลังสัตวแพทย์พยายามยื้อชีวิตนาน 1 ชั่วโมง ทั้งนี้ทีมชันสูตรระบุสาเหตุจากภาวะซ็อกตายพบมีถุงพลาสติกหลายชิ้นอุดตันลำไส้จนอึดเสบ การตายของลูกพะยูนมาเรียมสร้างความเศร้าให้กับผู้ที่ได้รับรู้ เพราะผู้คนต่างหลงรักพะยูนน้อยตัวนี้

1. ข้อใดเป็นสาระสำคัญที่สุดที่ผู้เขียนต้องการนำเสนอ (ประเมินค่า) ตอบ 2
  1. ข้อมูลของพะยูนไทย
  2. สาเหตุการตายของพะยูน
  3. ชีวิตของลูกพะยูนกำพร้าแม่
  4. วิธีการเลี้ยงลูกพะยูนที่เกาะลิบง
  5. การทำลายที่อยู่อาศัยของพะยูนไทย

2. การตายของลูกพะยูนมาเรียมสะท้อนให้เห็นปัญหาสำคัญเรื่องใด (วิเคราะห์) ตอบ 2
  1. ปัญหาภาวะโลกร้อน
  2. ปัญหาขยะในท้องทะเล
  3. ปัญหาการเกยตื้นของสัตว์ทะเล
  4. ปัญหาการล่าพะยูนมาเป็นอาหาร
  5. ปัญหาการทำลายแหล่งอาหารของสัตว์ทะเล

3. ผู้เขียนใช้กลวิธีการเขียนในข้อใด (วิเคราะห์) ตอบ 1

1. การเล่าเรื่อง	2. การใช้คำถาม
3. การใช้ตัวอย่าง	4. การเปรียบเทียบ
5. การใช้ภาษาโน้มน้าวใจ	

4. นักเรียนควรทำอะไรเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์ข้างต้นกับพะยูนและสัตว์ทะเลตัวอื่น ๆ

(นำไปใช้)

ตอบ 1

1. ลดการทิ้งขยะลงในท้องทะเล
2. เลิกล่าพะยูนมาทำเป็นอาหาร
3. ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
4. รณรงค์ให้ผู้คนหันมาใช้ถุงผ้าแทนถุงพลาสติก
5. ฟื้นฟูหญ้าทะเลให้เป็นแหล่งอาหารของพะยูน

“ความตาย” เป็นเพียงการเดินทางไปสู่บ้านหลังใหม่ ไม่มีใครเคย “ตาย” ไปจากหัวใจของคนที่รัก ทรายใดที่เรายังระลึกถึง คนที่เรารักก็ยังคงต้อง “มีชีวิต” อยู่ทรายนั่น ไม่มีวันแตกดับไปตามกาลเวลา

5. ข้อใดเป็นแนวคิดสำคัญที่สุดของข้อความข้างต้น (ประเมินค่า)

ตอบ 3

1. ความตายเป็นสิ่งที่ทุกคนต้องพบ
2. การตายเป็นการเปลี่ยนแปลงที่อยู่ใหม่
3. ผู้ตายยังคงอยู่ในใจของผู้ที่รักเขาเสมอ
4. ผู้ที่ตายแล้วยังมีผู้ระลึกถึงอยู่เสมอ
5. คนที่เรารักไม่มีวันแตกดับไปตามกาลเวลา

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6 – 8

“สารตั้งต้นของ PM 2.5 ก่อนจะรวมตัวกับไอน้ำ และฝุ่นควัน คือ ก๊าซพิษ ซึ่งเป็นสาร ก่อให้เกิดการระคายเคืองผิว กระตุ้นการเกิดสิว และทำให้ผิวแพ้ง่าย มีงานวิจัยว่ามลพิษของอากาศ ส่งผลให้สารต้านอนุมูลอิสระของผิวลดลงและภูมิคุ้มกันผิวหนังแย่ลง ทำให้ผิวสูญเสีย ความชุ่มชื้น แพ้ง่าย เป็นสิวง่ายกว่า คนที่ไม่ค่อยได้สัมผัสมลพิษทางอากาศ แสงแดด เป็นตัวกระตุ้นให้มลพิษทางอากาศทำงานได้ดีขึ้น การปกป้องผิวด้วยการทาครีมกันแดดก่อนออก จากบ้านตอนเช้า เป็นตัวช่วยป้องกันผิวจากมลพิษได้”

6. ข้อใดเป็นผลกระทบสำคัญที่สุด (ประเมินค่า) ตอบ 5

1. ทำให้เกิดสิว
2. ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อผิว
3. ทำให้มลพิษทางอากาศทำงานได้ดี
4. ทำให้ผิวเสียความชุ่มชื้น และแพ้ง่าย
5. ทำให้สารต้านอนุมูลอิสระของผิวลดลง

7. ข้อใดคือวิธีการปกป้องผิวที่ดีที่สุด (ประเมินค่า) ตอบ 2

1. ทาครีมกันแดดก่อนออกจากบ้าน
2. หลีกเลี่ยงการสัมผัสมลพิษทางอากาศ
3. พักผ่อนให้เพียงพอเพื่อให้ร่างกายได้ฟื้นฟู
4. ทานวิตามินเสริมเพิ่มสารต้านอนุมูลอิสระ
5. ทานน้ำให้มากเพื่อเพิ่มความชุ่มชื้นให้แก่ผิว

8. บุคคลใดปฏิบัติได้ถูกต้องตามคำแนะนำของข้อความข้างต้น (นำไปใช้) ตอบ 2

1. นทิสวมหน้ากากอนามัยป้องกันฝุ่น PM 2.5
2. สิรินทาครีมกันแดดทุกครั้งก่อนออกจากบ้าน
3. จิตติงาร่วมทุกครั้งเมื่อต้องออกไปบริเวณกลางแจ้ง
4. พาทีดื่มน้ำปริมาณมากเพราะเชื่อว่าช่วยบำรุงผิวให้ชุ่มชื้น
5. เมษาสวมเสื้อแขนยาวและสวมหน้ากากอนามัยเพื่อปกป้องผิว

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 9–10

หนี

ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ไล่ ตามเวลาไม่ทัน

หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนี หนีความตายไม่พ้น

(จ่าง แซ่ตั้ง)

9. จุดประสงค์สำคัญที่สุดของผู้เขียนคือข้อใด (ประเมินค่า) ตอบ 4

1. เตือนเรื่องเวลากับมนุษย์
2. สั่งสอนให้รู้ว่าความตายเป็นเรื่องใกล้ตัว
3. บอกว่ามนุษย์กับความตายเป็นเรื่องคู่กัน
4. ต้องการชี้ให้เห็นว่ามนุษย์ไม่สามารถหนีความตายได้
5. แสดงให้เห็นว่ามนุษย์คิดหาหนทางเพื่อหนีความตาย

10. ข้อใดคือลักษณะเด่นที่สุดของบทประพันธ์ข้างต้น (ประเมินค่า) ตอบ 5

1. ใช้คำน้อยกินความมาก
2. ใช้คำแปลกใหม่ สะดุดตา
3. ใช้คำปลูกเร้าอารมณ์ผู้อ่าน
4. ใช้คำไพเราะ สื่อความหมายดี
5. ใช้คำสั้นกะทัดรัดแต่สื่อความหมายชัดเจน

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวสุนนทิพย์ ใจศิริ
วัน เดือน ปี เกิด	22 มกราคม 2534
สถานที่เกิด	อำเภอห้วยผึ้ง จังหวัดกาฬสินธุ์
ประวัติการศึกษา	กศ.บ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2557
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ เขตราชเทวี จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง	ครู

